

Opinnäytetyö YAMK

Terveyden edistämisen koulutusohjelma

2023

Anna Pörsti

Barnahus-verkkokoulu

– Verkkokoulun kehittäminen verkkokoulun
palautteiden analyysin pohjalta terveydenhuollon
ammattilaisille lapseen kohdistuvan väkivallan tai
sen uhan tunnistamiseksi

Opinnäytetyö YAMK | tiivistelmä

Turun ammattikorkeakoulu

Terveysten edistämisen koulutusohjelma

Syksy 2023 | 60 sivua

Anna Pörsti

Barnahus-verkkokoulu

- Verkkokoulun kehittäminen verkkokoulun palautteiden analyysin pohjalta terveydenhuollon ammattilaisille lapsen kohdistuvan väkivallan tai sen uhan tunnistamiseksi

Kehittämisprojekti toteutettiin Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen Barnahus-hankkeen kanssa, Barnahus-verkkokoulun kehittämiseksi. Verkkokoulu on tarkoitettu kaikille lasten kanssa työskenteleville ammattilaiselle lapsiin kohdistuvan väkivaltatyön osaamisen kehittämiseksi. Verkkokoulu on ollut käytössä reilun kahden vuoden ajan. (Laajasalo ym. 2022, 3) Barnahus-hankkeen tarkoituksena on kehittää moniammatillista ja saumatonta yhteistyötä viranomaisten välille sekä ehkäistä lapsen kohdistuvan väkivallan akuutteja ja kauaskantoisia vaikutuksia. (Lind Haldorsson & Circle 2017, 6)

Kehittämisprojektin tarkoituksena on verkkokouluun osallistuneiden palautteiden analyysin pohjalta kehittää verkkokoulua entistä toimivammaksi kokonaisuudeksi. Tavoitteena on tuoda lasten kanssa työskenteleville näkyvämmäksi keinoja tunnistaa mahdollisia väkivaltatilanteita ja nostaa esille verkko-oppimisen hyödyt ammatillisen oppimisen tukena.

Barnahus-verkkokoulun palautekyselyyn vastanneet olivat pääosin tyytyväisiä verkkokoulun sisältöön ja sen toimivuuteen. Palautteiden analyysin pohjalta ammattilaiset kokivat kaipaavansa konkreettisia keinoja kohdata ja auttaa väkivaltaa kohdannutta lasta. Kehittämisprojektin myötä luotiin selkeä ajatuskartta, jonka tarkoituksena oli nostaa esille, tärkeimmät kehittämiskohteet, ja miten kehittämiskohteiden pohjalta oppimiskokemuksesta saataisiin entistä parempi.

Asiasanat:

Lapsiin kohdistuva väkivalta, moniammatillisuus, verkkokoulu

Master'S Thesis | Abstract

Turku University of Applied Sciences

Health promotion training program

Autumn 2023 | 60 of pages

Anna Pörsti

Barnahus e-learning programme

- Development of the e-learning programme based on the analysis of the feedback for the e-learning programme for professionals to recognize violence, or the threat of violence, against children.

The development project was executed with the Barnahus project by the Finnish institute for health and welfare to develop the Barnahus e-learning programme. The e-learning programme is meant for all professionals who work with children to develop their skills in violence prevention work with children. The online school has been in use for over two years. The purpose of the Barnahus project is to develop interprofessional and seamless cooperation between authorities, and to prevent the acute and far-reaching impacts of violence against children.

The purpose of the development project is to develop the e-learning programme to be more functional as a whole, based on the analysis of the feedback given by the previous attendants. The goal is to bring up means to identify possible incidents of violence for people working with children, and to highlight the benefits of e-learning to support professional development.

The respondents of the feedback questionnaire were mainly happy with the contents and functionality of the e-learning programme. Based on the analysis of the feedback, the professionals felt they needed concrete means to encounter and help children who have experienced violence. Along the project, a clear mind map was created, the purpose of which was to highlight the most important areas of development, and how the learning experience could be even more improved based on these areas.

Keywords:

Violence against children, interprofessional, e-learning

Sisältö

Käytetyt lyhenteet ja sanasto	9
1 Johdanto	10
2 Barnahus-kehittämisprojekti	13
2.1 Barnahus-kehittämisprojektin tavoitteet ja tarkoitus	13
2.2 Barnahus-kehittämisprojektin tuotos	14
3 Terveyden ja hyvinvointi laitoksen Barnahus-hanke kehittämisprojektin taustalla	16
3.1 Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen Barnahus-hankkeen tavoitteet	18
3.2 Barnahus-mallin mukaiset lapsiystävälliset toimet	18
3.3 Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen Barnahus-verkkokoulu	20
4 Kehittämisprojektin lähtökohdat lapsiin kohdistuvassa väkivallassa ja väkivaltatyön moniammatillisuuden kehittämisessä	23
4.1 Lapsen kohdistuva fyysinen ja seksuaalinen väkivalta	24
4.2 Lapsen kohdistuva henkinen väkivalta	27
4.3 Moniammatillisuus lapsen hyvinvoinnin tukena	29
5 Barnahus-verkkokoulun palautteiden analysointi	31
5.1 Aineiston analyysi	32
5.2 Lapsiin kohdistuva väkivalta ilmiönä	34
5.3 Väkivallan seuraukset lapselle	39
5.4 Lapsiin kohdistuvan väkivallan tunnistaminen ja toimiminen	42
5.5 Väkivaltaa kohdanneen lapsen tukeminen arjessa	43
6 Barnahus-verkkokoulun kehittäminen palautteiden analyysin pohjalta	47
6.1 Kehittämisprojektin tuotos Barnahus-verkkokoulun kehittämiseksi	48
6.2 Osaamisentyökalu väkivaltaosaamisen lisäämiseksi	50
7 Eettisyyden huomioiminen kehittämisprojektissa	54
7.1 Eettisyyden huomioiminen verkkokoulun kehittämisessä	54

7.2 Kehittämiprojektin luotettavuuden arvioiminen	55
---	----

8 Pohdinta	57
-------------------	-----------

Lähteet	61
----------------	-----------

Liitteet

Liite 1. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen palautekysely: Barnahus-verkkokoulu lapsiin kohdistuvasta väkivallasta

Liite 2. LASTA-seula taustatietokartoituslomake

Liite 3. Akun ja Akun pikkusisko Eevin tarina/ Simulaatiotehtävä

Kaavat

Kaava 1 Kehittämiprojektissa esille nousseita ehdotuksia Barnahus-verkkokoulun kehittämiseksi	50
---	----

Kaava 2 Simulaationtehtävien rakenne kuvattuna	53
--	----

Kuvat

Kuva 1 Barnahus-hankkeen verkkokoulun mainosvideo (Laajasalo ym. 2022, 13)	21
--	----

Kuva 2 Lapsen tarkoituksen mukainen tai epätarkoituksen mukainen kohtelu ja fyysinen väkivalta viimeisen vuoden aikana, % (October 2018,17)	25
---	----

Kuva 3 Teema-analyysin dialoginen ja dialektinen menetelmäprosessi (Vilkkä 2021)	33
--	----

Kuva 4 Esimerkki aineiston käsitteellistämisestä (Tuomi & Sarajärvi 2018)	34
---	----

Kuva 5 LASTA lomakkeen ensimmäinen sivu (THL)	70
---	----

Kuva 6 Akun tarinan kuvitus: Jonna Markkula (THL 2022)	71
--	----

Kuva 7 Akun tarinan kuvitus: Jonna Markkula (THL 2022)	72
--	----

Kuviot

Kuvio 1 Verkkokoulun käyttämisen helppous	34
Kuvio 2 Verkkokoulun sisällön ymmärrettävyys	35
Kuvio 3 Verkkokoulun tarvittavat ominaisuudet	35
Kuvio 4 Verkkokoulun sisällön riittävyys	36
Kuvio 5 Kurssin helppokäyttöisyys väkivallan seuraukset lapselle osiossa	40
Kuvio 6 Neljännen osion vastanneiden mielipide kurssin helppokäyttöisyydestä	44
Kuvio 7 Vastanneiden kokemus oppimisesta väkivallan eri muodoista	45
Kuvio 8 Kokemus oppimisesta tilanteissa, joissa herää epäily lapsen kohdistuneesta väkivallasta	45
Kuvio 9 Kokemus omasta oppimisesta väkivallan huomioon ottamisesta lapsen näkökulmasta	46
Kuvio 10 Moniammatillisuuden hyödyntäminen	46

Taulukot

Taulukko 1 Verkkokoulun palautteiden perusteella luokiteltu ammatillista osaamista	36
Taulukko 2 Verkkokoulun palautteiden perusteella tehty luokittelu oppimisprosessin parantamisesta.	37
Taulukko 3 Verkkokoulussa käsiteltyjä väkivallan muotoja luokiteltuna.	38
Taulukko 4 Verkkokoulun palautteiden kehitysehdotuksia luokiteltuna	39
Taulukko 5 Verkkokoulun pohjalta nousseita palautteita väkivallan käsittelemiseksi	41
Taulukko 6 Verkkokoulun pohjalta nostatettuja toimenpiteitä ammattilaisille	43

Käytetyt lyhenteet ja sanasto

THL Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

STM Sosiaali- ja terveysministeriö

1 Johdanto

Kehittämiprojekti toteutettiin Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen toimeksiannon perusteella Barnahus-hankkeen kanssa. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) koordinoima Barnahus-hanke on käynnistynyt 2019 Barnahus-mallin valtakunnallistamisen myötä. THL:n koordinoima hanke toteutuu yhteistyöalueilla yhteistyössä muun muassa Poliisihallituksen ja Syyttäjälaitoksen kanssa. Hankkeen alueellisesta toteutuksesta vastaavat yliopistosairaaloiden alla toimivat viisi erikoistunutta lasten ja nuorten oikeuspsykiatrian ja -psykologian yksikköä. Barnahus-hankkeen tarkoituksena on yhdenmukaistaa ja selkeyttää väkivaltaepäilyjen selvitysprosesseja ja tehostaa väkivaltaa kokeneiden lasten tukea ja hoitoa. Rahoituksesta vastaa sosiaali- ja terveysministeriö. (Laajasalo ym. 2022, 3)

Barnahus-hanke pohjautuu Eurooppalaiseen Barnahus-malliin ja sen standardeihin, jotka koostuvat Barnahus-mallin periaatteista, erityisistä toiminnoista sekä institutionaalisista järjestelyistä. Periaatteet mahdollistavat lapsikeskeisen ja moniammatillisen yhteistyön. Barnahus-mallissa lapselle luodaan turvallinen ympäristö, jossa lapselle järjestetään väkivalta-tilanteissa lapsilähtöinen kuulustelu, oikeudenkäynti sekä tarvittavat terveyspalvelut. Moniammatillinen yhteistyö mahdollistaa lapsen ja perheen edun mukaisen tilanteen arvioimisen sekä tuen ja palveluiden piiriin ohjaamisen. (Promise 2021) Suomessa Barnahus-hanke on mallin kansallistamisen myötä jalkauttanut vähitellen viranomaistyöhön toimivia malleja väkivaltaepäilyjen selvitysvaiheeseen sekä kehittänyt erilaisia palveluketjuja. Barnahus-hanke on onnistuneesti nivoutunut osaksi lapsi- ja perhepalveluiden kansallista kehittämistä ja väkivallan ehkäisytyötä. Barnahus-mallin mukaisia toimia pyritään kehittämään väkivaltaepäilytilanteissa vahvistamalla selvitteleviä, suojelullisia ja terapeuttisia palveluita. (Laajasalo ym. 2022, 3–4).

Sosiaali- ja terveysalalla työtä tehdään jatkuvassa muutoksessa, mikä vaatii ammattilaiselta jatkuvaa oppimista ja oman osaamisen kehittämistä. Teknologia mahdollistaa oppimisympäristön, jossa moniammatillisuus ja tutkittu tieto

kohtaavat. (Häkkinen ym. 2013, 87) Barnahus-hanke on kehittänyt hankesuunnitelman pohjalta maksuttoman, tutkittuun ja ajantasaiseen tietoon pohjautuvan verkkokoulun lasten väkivaltaepäilyjen kanssa työskenteleville tai lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa kohtaaville ammattilaisille. Organisaatioille Barnahus-hanke tarjoaa mahdollisuuden kehittää työntekijöiden osaamista ja tietoisuutta lapsiin kohdistuvasta väkivallasta. (Terveysten ja hyvinvoinnin laitos 2022)

Kehittämisprojektin tarkoituksena on kehittää Barnahus-hankkeen luomaa verkkokoulua verkkokoulun käyneiden palautteiden pohjalta. Verkkokoulu on jaettu neljään osa-alueeseen eri aihealueiden mukaisesti. Verkkokoulun oli käynyt noin 2000 ammattilaista sen julkaisun jälkeen vuosina 2021 ja 2022. Osioiden kävijämäärät vaihtelivat, mutta noudattivat ennalta arvattavaa kaavaa niin, että ensimmäisen osion oli suorittanut useampi henkilö kuin viimeisen. (Laajasalo ym. 2022, 13) Verkkokoulun palautteista saatua aineistoa lähdettiin tarkastelemaan aineistoanalyysin ja tarkemmin sanottuna teema-analyysin kautta. Teemat muodostuvat teoreettisen viitekehyksen avainsanoista kuten lapsiin kohdistuneesta väkivallasta, moniammatillisuudesta sekä verkkokoulusta. (Vilkkä 2021) Palautteiden pohjalta saadut tulokset olivat kattavia, mutta yksi teema oli ylitse muiden. Ammattilaiset kokivat kaipaavansa konkreettisia keinoja kohdata ja auttaa väkivaltaa kohdannutta lasta.

Barnahus-verkkokoulun merkitys ammattilaisille korostuu lapsiin kohdistuvassa väkivaltatyössä, sillä Suomessa perheväkivalta on valitettavasti yleisimpiä väkivallanmuotoja. Lapsen joutuessa todistamaan väkivaltaa tai joutuu itse sen uhriksi läheisen henkilön toimesta, puhutaan perheväkivallasta. Ammattilaisena on oleellista huomioida, että kaikki lapsen kotona tapahtuva väkivalta on lapselle traumatisoivaa ja vaikuttaa aina lapsen hyvinvointiin pitkällä aikavälillä. (Reunanen 2016, 7–10) Ammattilaisten on myös tärkeää tiedostaa, että vanhemmat ovat aiempaa tietoisempia väkivallan kauaskantoisista haittavaikutuksista. Tiedosta huolimatta asenteissa tämä ei kuitenkaan aina näy, sillä vanhemmat eivät välttämättä miellä väkivallaksi erilaisia kurittamisen muotoja kuten tukistamista tai luunapin antamista. Tilastojen mukaan lähes

kolmasosa vanhemmista hyväksyy tietyissä tilanteissa lievemmän väkivallan muotojen käyttämisen. (Kortelainen ym. 2021, 62) Ei siis ole yllättävää, että lasten kanssa työskentelevät ammattilaiset kokivat kaipaavansa tukea väkivaltatilanteissa, jolloin kollegoiden tuki ja moniammatillinen yhteistyö ovat avainasemassa.

2 Barnahus-kehittämiprojekti

Kehittämiprojekti pohjautuu Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen Barnahus-hankkeeseen, joka on rakennettu kansallisia kehittämistarpeita edistäväksi. (Laajasalo ym. 2022, 3) Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen Barnahus-hankkeen toimeksiannon perusteella toteutettu kehittämiprojekti eteni avoimen yhteydenoton jälkeen työn suunnitteluun ja toteuttamiseen. Kehittämiprojektin tarve nousi esille THL:n puolelta verkkokoulun palautteiden analysoimisen ajankohtaisuuden myötä. Barnahus-hankkeen kehittämä verkkokoulu on ollut käytössä reilun kahden vuoden ajan ja palautteita on alettu keräämään analysoitavaksi kesäkuusta 2022 alkaen. (Laajasalo ym. 2022, 3) Kehittämiprojekti toteutetaan palautteiden analyysin pohjalta verkkokoulun kehittämiseksi.

Kehittämiprojektin taustalla toimivan ison organisaation hanke vaatii paljon byrokraattista selvittelyä ja sisällöllistä asioista sopimista. Tästä syystä THL:n kanssa laadittiin kehittämiprojektin toteuttamisesta sopimus, mikä koskee Barnahus-hankkeen tausta-aineiston käyttämistä kehittämiprojektissa. Tausta-aineistolla tarkoitetaan THL:n Barnahus-hankkeessa Barnahus-verkkokoulun kävijöiltä kerättyä palautekyselyaineistoa. Sopimuksessa sovittiin myös mahdollisuudesta käydä keskusteluja kehittämiprojektiin liittyen Barnahus-hankkeeseen nimettyjen työntekijöiden kanssa.

2.1 Barnahus-kehittämiprojektin tavoitteet ja tarkoitus

Kehittämiprojektin lähtökohtana toimi Barnahus-hanke ja sen luoma verkkokoulutus. Kehittämiprojektin tarkoituksena on verkkokouluun osallistuneiden palautteiden analyysin pohjalta kehittää verkkokoulua entistä toimivammaksi kokonaisuudeksi ammattilaisille. Tavoitteena on tuoda lasten kanssa työskenteleville näkyvämmäksi keinoja tunnistaa mahdollisia väkivaltatilanteita ja nostaa esille verkko-oppimisen hyödyt ammatillisen oppimisen tukena. Tavoitteena voidaan pitää myös Barnahus-verkkokoulun

näkyvyyden lisäämistä erilaisissa toimintaympäristöissä, minkä myötä voidaan pyrkiä lisäämään moniammatillista yhteistyötä ja tietoisuutta väkivaltaa kohdanneille suunnatuista tukitoimista.

Kehittämiprojektin tavoitteiden ja tarkoituksen myötä pyritään tuomaan ammattilaisille vaihtoehto kehittää omaa osaamistaan verkkokoulukokonaisuudessa, jossa on keskitytty monipuoliseen ja tutkittuun tietoon perustuviin materiaaleihin, sekä lisäksi konkretiaan. Verkkokoulun kehittämisellä pyritään pitkällä tähtäimellä vahvistamaan entisestään ammattilaisten tietoa lapsiin kohdistuvasta väkivallasta. Verkkokoulun kehittymiselle on tärkeää, että myös työnantajat kokevat verkkokoulun merkitykselliseksi, jotta koulutusresursseja voidaan suunnata Barnahus-verkkokoulun käymiseksi.

2.2 Barnahus- kehittämisprojektin tuotos

Kehittämisprojektin tuotoksena voidaan pitää palauteanalyysin pohjalta saatuja kehittämis ehdotuksia. Kehittämis ehdotusten pohjalta laadittiin selkeä malli, jossa nostetaan esille, mitä voidaan kehittää ja miten kehittämis ehdotukset vaikuttavat oppimiskokemukseen. Verkkokoulusta saatujen palautteiden pohjalta kehittämis ehdotukset vastaavat ammattilaisten toiveita. Ammattilaisten toiveiden täyttämiseksi lopputuloksen kannalta on tärkeä havainnoida, mitä verkko-oppimisella tarkoitetaan ja miten parempiin oppimistuloksiin päästään. Verkkokoulun tyytyväisyyttä voidaan mitata opitun kautta. Mitä aktiivisemmin oppija pyrkii ymmärtämään käsiteltävää aihetta, sitä parempi oppimiskokemus on. Tästä syystä on äärimmäisen tärkeää kiinnittää huomiota verkkokoulun sisältöön ja sen mielenkiintoisuuteen. (Tenno 2011, 28)

Verkkokoulun avulla pyritään siihen, että osallistujat, erityisesti neuvolan terveydenhoitajat, osaisivat ohjata väkivaltaa kokeneet perheet avun piiriin ja osaisivat toimia moniammatillisuutta hyödyntäen. Kehittämisprojektin myötä nousi idea, miten verkkokoulua voitaisiin mainostaa lyhyiden mainosvideoiden kautta yhteistyössä THL:n kanssa. Mainostaminen vaatii kuitenkin eri tavalla

monipuolisia resursseja ja mahdollisuuksia, joten mainosvideo ei ole työn pääasiallinen tarkoitus, eikä nykyisten resurssien myötä toteutettavissa. Kehittämiprojektin kannalta oleellisempaa on lisätä neuvolan terveydenhoitajien tietoisuutta verkkokoulusta. Samalla mahdollisuus osallistua verkkokouluun kasvaisi ja terveydenhoitajien ammatillista oppimista tuettaisiin. Tietoisuus verkkokoulusta neuvolatyössä on tärkeää, sillä lapsiin kohdistuva väkivalta tulee usein yllättäen ammattilaisen eteen. On lapsen edun mukaista, että ammattilainen osaa tarvittaessa toimia epäröimättä.

3 Terveiden ja hyvinvointi laitoksen Barnahus-hanke kehittämiprojektin taustalla

Barnahus-hanke ja Barnahus-malli ovat kaksi eri asiaa, vaikka Barnahus-mallin tavoitteita hyödynnetään ja sovelletaan Barnahus-hankkeessa kansallisesta näkökulmasta. Barnahus-mallia ja -hanketta ei voida kuitenkaan täysin erottaa toisistaan, sillä Barnahus-malli ja eurooppalaiset laatustandardit ovat keskeisiä ohjaavia tekijöitä hankkeessa. Laatustandardit koostuvat Barnahus-mallin periaatteista, ydintoiminnasta sekä kansallisista järjestelyistä, jotka mahdollistavat lapsen edun mukaisen, tehokkaan ja yhteistyöhön perustuvan toimintatavan lapsen kohdistuneen väkivaltaepäilyn selvittelyprosessissa. (Lind Haldorsson & Circle 2017, 14)

Eurooppalaisen Barnahus-mallin laatustandardit pohjautuvat osittain Yhdysvaltalaiseen Children's Advocacy Centeriin (CAC) malliin, jossa pyritään siihen, että lapsi kertoo elämänsä raskaimman kokemuksensa vain kerran koulutetulle työntekijälle, joka osaa kysyä oikeat kysymykset tavalla, joka ei traumatisoi lasta. (National Children's Alliance 2023) Eurooppalaisen ja Yhdysvaltalaisen mallin välillä on kuitenkin havaittavissa selkeitä eroavaisuuksia, erityisesti siinä, kenelle palvelua tarjotaan. Yhdysvalloissa CAC keskuksia ovat yksityisiä ja väkivaltaa kohdanneiden lasten tulee usein olla läsnä oikeudenkäynnissä. Eurooppalainen Barnahus-malli on vahvasti rakentunut islantilaisen mallin ympärille, jossa malli on osa islantilaista oikeus- ja sosiaalijärjestelmää. Tulokset ovat olleet lupaavia oikeudenkäyneissä, joissa on noudatettu lapsiystävällistä menetelmää audiovisuaalista haastatteluja hyödyntäen. Näin ollen lapsen ei tarvitse itse osallistua oikeudenkäyntiin. (Promise 2021)

Barnahus-standardien tarkoituksena on luoda yhtenäiset toimintatavat prosessin kehittämiseksi sekä luoda lapselle mahdollisimman turvallinen ympäristö lapsen kohtaaman väkivaltatilanteen jälkeen. Standardien avulla pyritään myös varmistamaan mahdollisimman luotettava todistajalausunto ja takaamaan lapselle lapsiystävällinen oikeudenkäynti. (Lind Haldorsson & Circle

2017, 6–7) Vaikka Barnahus-malli kuulostaa toimivalta keinolta puuttua lapsiin kohdistuvaan väkivaltaan, niin kuinka toteuttamisessa on otettu huomioon väkivallalle ja hyväksikäytölle altistuneiden lasten haavoittuvuus? Barnahus-malli pyrkii vastaamaan lasten yllä mainittuihin tarpeisiin tarjoamalla useita palveluita saman katon alta. (Johansson ym. 2017, 2) Suomessa Pohjoismaiden kaltainen Barnahus-mallin mukainen ”saman katon alla” -periaate näyttäytyy perhekeskusten muodossa. Perhekeskusmalli pyrkii siihen, että palveluita tarjotaan keskitetysti ja verkostomaisena kokonaisuutena. Lapsiperheiden tarvittavat palvelut ovat saatavilla samasta paikasta ja ne edistävät perheiden hyvinvointia ja terveyttä. Perhekeskusten toimivuudesta on kuitenkin vielä vaikea sanoa, sillä perhekeskukset ovat olleet toiminnassa verrattain lyhyen aikaa ja palaute on ollut vaihtelevaa. Barnahus-mallia ja uusia perhekeskuksia kehittäessä on tärkeää huomioida aiempien toimintamallien hyödyt ja haasteet. (Hastrup ym. 2021, 8)

Lind Haldorssonin ja Circlen (2017) mukaan useilla toimijoilla, kuten esimerkiksi sosiaali- ja terveydenalan ammattilaisilla, on lain mukaan velvollisuus suojella lasta väkivallalta sekä edistää lapsen oikeuksia ja hyvinvointia. WHO:n tilastojen mukaan Euroopassa poliisille raportoidaan vain alle 10 % perheväkivaltatapauksista. Euroopassa toteutettu IMPRODOVA-hanke (Improving Frontline Responses to High Impact Domestic Violence) pyrkii lisäämään poliisille ilmoitettuja perheväkivaltatilanteita, sillä poliisi on usein ainoa taho, joka on saavutettavissa vuorokauden ympäri. Poliisille ilmoitettujen perheväkivaltatapauksien kasvaessa voidaan myös suoraan nähdä kasvua moniammatillisen yhteistyön kehittymiselle, sillä myös sosiaalipuolelle ilmoitettujen tapauksien määrä näin ollen nousisi. (Lobnikar ym. 2021, 13–15) Väkivaltatilanteessa ammattilaisen velvollisuus on hoitaa asia mahdollisimman lapsilähtöisesti, mikä tarkoittaa lapsen hyvinvoinnin ja edun huomioimista. (THL 2022)

3.1 Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen Barnahus-hankkeen tavoitteet

Laajasalon ym. mukaan (2022) Barnahus-hankkeen tavoitteet peilaavat paljolti Barnahus-mallin tavoitteita, joista tärkeimmät tavoitteet ovat taata lapselle lapsilähtöinen väkivaltarikosten tutkimusprosessi sekä varmistaa lapselle tarvittava tuki ja hoito. Barnahus-mallin yhtenä keskeisenä tavoitteena on yllä mainittujen ohella kerätä luotettavaa todistusaineistoa oikeudenkäyntiä varten niin, ettei lapsen itse tarvitse osallistua oikeudenkäyntiin. Tätä on sovellettu myös Barnahus-hankkeen tavoitteisiin soveltuvaksi. Barnahus-mallia hyödynnettäessä pystytään tehokkaasti ehkäisemään lapsen uudelleen traumatisoitumista oikeudenkäynnin aikana. (Lind Haldorsson & Circle 2017, 10)

Viranomaisten välinen yhteistyö on keskeistä lapseen kohdistuvassa väkivaltatilanteessa. Barnahus-hankkeen myötä perustason palveluita on vahvistettu ja kehitetty entisestään. Perustason palveluiden kehittämällä tarkoitetaan eri toimijoiden välisen työnjaon selkeyttämistä sekä peruspalveluiden roolin vahvistamista. Kiinnittämällä huomiota ruuhkautuneisiin lastenpsykiatriin ja lastensuojelullisiin palveluihin tuetaan perustason toimijoiden osaamista. Tukemalla nimenomaan perustason palveluita voidaan vähentää erityistason osaamisen kuormitusta. Kuormituksen vähentäminen onnistuu vain vahvistamalla erityistason osaamisen konsultaatio- ja yhteistyömahdollisuutta sekä koordinoimalla monen alan erityisosaamista. (Laajasalo ym. 2022, 10–12)

3.2 Barnahus-mallin mukaiset lapsiystävälliset toimet

Barnahus-mallin mukaisesti väkivaltaa kohdanneelle lapselle tulee järjestää väkivaltatapauksen selvittelyprosessin ajaksi lapsiystävälliset tilat, jossa lasta voidaan kuulustella lapsen edun mukaisesti. (Lind Haldorsson & Circle 2017, 11) Suomessa lapsiystävällisten tilojen haasteena on, että ne palvelevat vain pientä osaa väkivaltaa kohdanneista tai todistavista lapsista. Valitettavaa on, että lapset ovat hyvin eriarvoisessa asemassa väkivaltarikostutkinnassa, sillä

suurimmaksi osaksi tutkinta suoritetaan edelleen poliisin tiloissa. Haasteena nähdään myös viranomaisten toiminnan koordinoimattomuus ja pitkäkestoiset selvittelyprosessit. Selvittelyprosessien aikana moniammatillisuus usein unohtuu, mikä korostuu lapsen saamassa tuessa tai oikeastaan sen puutteessa. Esimerkiksi sosiaalityöntekijän ja neuvolan on haastavaa työskennellä lapsen ja perheen tukena esitutkintaprosessin ollessa kesken. (THL 2022) Onnistunut tutkimusprosessi ja lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin huomioinen, vaatii k usein kokonaisvaltaista yhteistyötä koko esitutkinnan ajan. (Ellonen & Rantaeskola 2016, 35)

Barnahus-mallin mukainen lähestymistapa painottaa moniammatillisuuden tärkeyttä vahvistamalla eri viranomaisten välistä yhteistyötä, jolloin lapsen ja perheen tarvitsema tuki on selkeämmin toteutettavissa. (Lind Haldorsson & Circle 2017, 4) Barnahus-hankkeen tavoitteena onkin luoda ja varmistaa yhtäläiset ja lapsiystävälliset tilat kaikille väkivaltaa kohdanneille lapsille, joita kuullaan oikeudellisessa kontekstissa. (THL 2022). Barnahus-mallin mukaisten laatustandardien mukaan lapsiystävälliset tilat sijaitsisivat lapselle tutussa ympäristössä hyvien julkisten liikenneyhteyksien päässä erillisessä rakennuksessa, jossa esteettömyys on huomioitu. Oleellista on huomioida uhrin yksityisyys ja mahdollisuus siihen, ettei uhrin tarvitse olla missään kanssakäymisessä tekijän kanssa. (Lind Haldorsson & Circle 2017, 30)

LASTA-seula-mallilla tarkoitetaan viranomaisten välistä tiedon jakamista moniammatillisesti tilanteissa, joissa epäillä lapsen joutuneen pahoinpitelyn tai seksuaalirikoksen kohteeksi (THL 2022). LASTA-seula-malli mahdollistaa nopean tavan toimia tilanteissa, joissa epäillä lapsen joutuneet väkivallan tai seksuaalirikoksen uhriksi tai todistajaksi. Nopeus on äärimmäisen tärkeässä roolissa lapsiystävällisen oikeidenkäynnin mahdollistamiseksi, sillä oikeusprosessin venyminen on lapselle haitallisempaa kuin aikuisella lapsen jatkuvan kehityksen ja ihmissuhteiden kannalta. (Sinkkonen & Mäkelä 2017, 11) Mallissa on kaksi vaihetta, joista ensimmäisessä tietoa kerätään esitutkintaa varten ja suojelutarpeen arvioimiseksi. Toisessa vaiheessa viranomaiset kokoontuvat yhdessä arvioimaan lapsen kokonaisvaltaista tilannetta ja

hyvinvointia. (THL 2022) Barnahus-hankkeen mukaista LASTA-seula-mallia on käytetty systemaattisesti vain Turussa, Joensuussa, Porissa ja Vaasassa. Muilla alueilla kehittämistyö on etenemässä. On kuitenkin selvää, että väkivaltarikostutkinnassa lomakkeen systemaattinen käyttö tuo yhtenäisyyttä kansalliselle seurannalle ja toiminnan kehittämiseksi. (Laajasalo ym. 2022, 12) LASTA- seula lomake on esitelty Liitteessä 2.

3.3 Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen Barnahus-verkkokoulu

Teknologia helpottaa arkea, sekä mahdollistaa joustavan ja itselähtöisen opiskelun. Oppiminen on monimuotoistunut vuosien varrella ja rajat erilaisten opetusmuotojen välillä ovat sekoittuneet. (Mäkitalo & Wallinheimo 2012) Digitaaliset oppimateriaalit ja verkkokurssit ovat lisääntyneet yhteiskunnallisen ja teknologisen kehityksen myötä, jossa ajatellaan internetin olevan luonteva osa elämää. On itsestään selvää, että verkkomateriaalia hyödynnetään aiempaa enemmän oppimisen edistämiseksi, tukemiseksi ja hallinnoimiseksi. Verkko-opinnoilla onkin paljon hyötyjä, mutta opiskelijalta vaaditaan paljon itseohjautuvuutta, aktiivista ongelmanratkaisukykyä sekä kykyä tuottaa tietoa ja suunnitella omaa oppimistaan. (Kaisla ym. 2015, 13) Itsesäätely- ja yhteistyötaidot ovat avainasemassa verkko-oppimisympäristöissä. Vaaditaanko opiskelijalta kuitenkin kohtuuttomasti motivaatiota, taitoa ja itseohjautuvuutta verkko-opintojen myötä? Keskeneräisyyden sietäminen on isossa roolissa opintoja ja oppijalta vaaditaan kykyä muodostaa opinnoistaan kokonaisuus ja säädellä omaa oppimistaan. (Häkkinen ym. 2013, 88) Digitaalisista oppimateriaaleista ja erilaisista verkko-oppimisympäristöistä on paljon etuja kuten yksilöllisten tarpeiden huomiointi, mutta opettamisen merkitystä ei sovi unohtaa. Oleellisista on tunnistaa, millaista oppimista verkkoympäristö tukee ja kuinka sitä voidaan kehittää. (Kaisla ym. 2015, 13)

Barnahus-hankkeen tavoitteiden mukaisesti THL on kehittänyt maksuttoman ja tutkittuun tietoon perustuvan verkkokoulutuskokonaisuuden ammattilaisille, jotka kohtaavat työssään lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa ja väkivaltaepäilyjä. Verkkokoulutus vastaa lisämateriaaleineen laajuudeltaan yhtä opintopistettä,

jolloin verkkokoulun integroiminen osaksi hankkeen kannalta keskeisten ammattiryhmien peruskoulutusta on mahdollisimman yksinkertaista. (Laajasalo ym. 2022, 13) Verkkokoulusta hyötyvät erityisesti esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaiset, opettajat sekä varhaiskasvatuksen työntekijät. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen ylläpitämä verkkokoulu pyrkii antamaan ammattilaisille keinoja tunnistaa lapseen kohdistuvaa väkivaltaa sekä tapoja toimia tilanteissa, joissa lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa epäillään esiintyvän. (THL 2022) Verkkokoulu on julkaistu THL:n luomalla Moodle -alustalla vuoden 2021 alussa. Verkkokoulua on mainostettu ja tuotu ammattilaisten tietoisuuteen muun muassa sosiaalisessa mediassa mainosvideoiden myötä, mutta myös muita kanavia on hyödynnetty mainostamisessa. (Laajasalo ym. 2022, 13) Verkkokoulu kokonaisuutena on jaettu neljään osaan. Kokonaisuudet on rakennettu tutkittuun tietoon pohjautuen niin, että jokaisessa osiossa on luettavaa materiaalia, videoita, podcasteja ja tehtäviä. (THL 2022)

Osa 1: Lapsiin kohdistuva väkivalta ilmiönä

Osa 2: Väkivallan seuraukset lapselle,

Osa 3: Tunnistaminen ja toimiminen

Osa 4: Väkivaltaa kokeneen lapsen tukeminen arjessa

Kuva 1 Barnahus-hankkeen verkkokoulun mainosvideo (Laajasalo ym. 2022, 13)

Työelämässä jatkuva itsensä kehittäminen on vahvasti läsnä, mikä vaatii työntekijältä sopeutumista uusiin tilanteisiin ja muuttuviin työtehtäviin. Vastaako Barnahus-hankkeen verkkokoulutus työelämän vaatimuksiin ja muuttuviin toimintaympäristöihin tarpeeksi kattavasti? Oleellista verkkokoulun kannalta on huomioida, että se tähtää erityisesti työelämän kehittämiseen, jossa jatkuvaa oppimista tapahtuu koko ajan. Poliittisesti katsottuna yhteiskunnallinen oppiminen ei ole vain koulutuskysymys, vaan siihen nivoutuu samanaikaisesti moni eri katsontakanta, kuten esimerkiksi työllisyys- ja elinkeinokysymykset. (Lemmetty ym. 2022, 25) Verkkopohjainen toimintaympäristö mahdollistaa työntekijöiden monitahoisen osallistumisen ja vuorovaikuttamisen muiden alan asiantuntijoiden kanssa aiempaa helpommin. Verko-opinnoissa on alettu kiinnittämään ajan myötä huomiota sosiaaliseen vuorovaikutukseen, keskustelevaan oppimiseen ja oppimisen hyödyntämiseen käytännössä. Verkkoympäristö toimii erilaisen oppimisen mahdollistajana, mutta siihen liittyy aina myös haasteita, joita ei voi edeltävästi tietää. (Tenno 2011, 35–36)

4 Kehittämiprojektin lähtökohdat lapsiin kohdistuvassa väkivallassa ja väkivaltatyön moniammatillisuuden kehittämisessä

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (2022) määritelmän mukaan lapsen kohdistuvalla väkivallalla tarkoitetaan vanhempien, muiden aikuisten tai vertaisten tekoja tai laiminlyöntejä, jotka aiheuttavat lapselle vahinkoa. Yhdistyneiden Kansakuntien lasten oikeuksien sopimuksessa (1991) on linjattu, että jokaisella lapsella on oikeus väkivallattomaan elämään ja turvallisuuden tunteeseen. (Finlex 1991) YK:n lastenoikeuksien sopimuksen lisäksi lasten oikeuksista on linjattu Euroopan neuvoston yleissopimuksessa (2011), jossa on sovittu lasten suojelemisesta seksuaaliselta riistolta ja seksuaaliselta hyväksikäytöltä. Suomessa lapsen fyysinen väkivalta on ollut laissa kielletty vuodesta 1984 asti. (THL 2022)

Lapsiin kohdistuva väkivalta on globaali kansanterveydellinen haaste, jossa lapsen oikeudet eivät läheskään aina toteudu. Valitettavasti koronapandemia lisäsi lapsiin kohdistunutta väkivaltaa ympäri maailman. Lapsiin kohdistuneella väkivallalla on lukuisia terveydellisiä, sosiaalisia, koulutuksellisia ja taloudellisia haittoja, joiden seuraukset näkyvät myös aikuisuudessa. Terveyden ja hyvinvoinnin näkökulmasta lapsiin kohdistuva väkivalta lisää nuorten päihteiden väärinkäyttöä ja tämän myötä lisää nuorten sairastavuutta ja liian aikaista kuolleisuutta. Myös itsetuhoisuus ja itseään vahingoittava käyttäytyminen voivat lisääntyä lapsena koetun väkivallan myötä. (Stewart- Tufescu ym. 2022, 1) Ellosen ym. mukaan (2015) lapsiin kohdistuvan väkivallan esiintyvyyttä on vaikea tutkia, sillä nykytiedon valossa poliisille ilmoitetaan vain murto-osa lapsiin kohdistuneista väkivaltaepäilyistä tai teoista. Toiseksi tutkimustyötä hankaloittaa lapsiin kohdistuvaan väkivaltaan liittyvä tabu. Vaikka tietoisuus ja avoin keskustelu ovat lisääntyneet, on aihe edelleen tulenarka erityisesti naisten tekemää väkivaltaa kohtaan. (Ellonen ym. 2015, 72)

Lapsen kohdistuva väkivalta on hyvin moniulotteista, eikä sitä pystytä selittämään yksittäisillä selkeillä tekijöillä. Väkivallan taustalla on usein monia

yksilöllisiä, kulttuurisia ja yhteiskunnallisia tekijöitä, jotka kasaantuessaan voivat äärimmillään johtaa jopa kuolemaan. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2019, 33)

Perheen sisäiset ristiriitatilanteet voivat olla lapselle kehittäviä ja opettavia kokemuksia, joiden avulla lapsella on mahdollisuus oppia ratkaisemaan ristiriitatilanteita myöhemmin elämässään. Vanhempi on kuitenkin aina vastuussa siitä, ettei lapsen kehitys tai turvallisuus vaarannu (Ellonen 2012,19)

Suomessa äitiys- ja lastenneuvolatoiminta on lakisääteistä ja sitä tarjotaan kaikille lasta odottaville sekä alle kouluikäisille lapsille ja heidän perheilleen. Neuvolatoiminta on keskeisessä roolissa ennaltaehkäisevässä ja terveyttä edistävässä toiminnassa. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2023) Valtaosa perheistä käy neuvolassa säännöllisesti ja toiminnan tavoitteena on tarjota neuvolan asiakkaille tukea ja tietoa aina raskausajasta lapsen kehitysvaiheisiin ja perhetilanteisiin. Neuvolan tärkeimpiä tehtäviä on tukea vanhemmuutta sekä osata ottaa puheeksi lapsen kasvua, kehitystä ja hyvinvointia tukevia tekijöitä ja mahdollisesti hyvinvointia vaarantavia tekijöitä. Neuvolassa tehdään omalta osalta väkivaltaa ehkäisevää työtä, millä tarkoitetaan toimia, jotka pyrkivät parantamaan perheiden elinolosuhteita. Neuvolassa tuetaan perheitä tilanteeseen, jossa lapset tai perheenjäsenet eivät koe väkivaltaa tai käytä sitä itse. Neuvola pyrkii siis tunnistamaan, puuttumaan ja ennaltaehkäisemään lapseen tai perheeseen kohdistuvaa väkivaltaa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2019, 22–29)

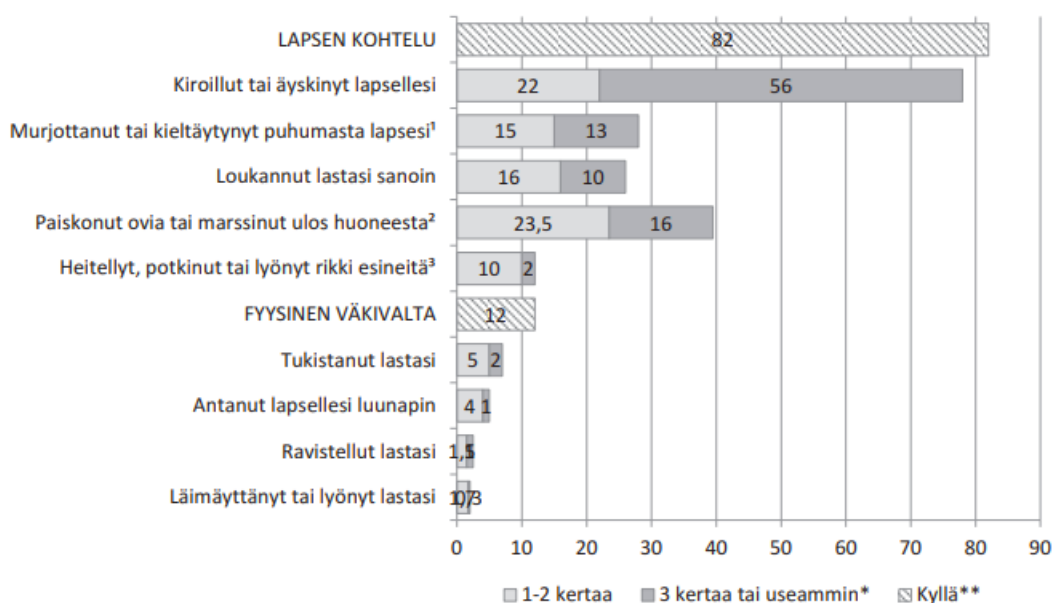
4.1 Lapseen kohdistuva fyysinen ja seksuaalinen väkivalta

Rikosepäilyissä korostunut fyysinen väkivalta tarkoittaa väkivaltaa, joka loukkaa lapsen ruumiillista koskemattomuutta ja mahdollisesti vaikuttaa lapsen johdonmukaiseen kasvuun ja kehitykseen. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2019)

Lapseen kohdistuvassa väkivallassa lapsen läheinen henkilö käyttää tai uhkailee tahallisesti vallalla, kontrollilla tai fyysisellä voimalla. (Kortelainen ym. 2021, 62) Lapseen kohdistuneeseen tai lapsen todistamaan väkivaltaan liittyy aina vakavia akuutteja ja kauaskantoisia fyysisiä, psyykkisiä ja sosiaalisia vaikutuksia. Vauvoilla vaikutukset saattavat esiintyä esimerkiksi uni- ja

syömishäiriöinä ja vuorovaikutuksen haasteita, jolloin vauva ei ota aikuiseen kontaktia, vaan suuntaa katseensa aikuisen ohi. Leikki-ikäisellä vaikutukset esiintyvät usein käyttäytymisen haasteina, tunteiden ilmaisun ongelmina, kasvun ja kehityksen taantumisena ja psyykkisenä oireiluna kuten pelkona ja ahdistuksena. (Reunanen 2016, 17)

Vanhempien tekemä lapsen kohdistuva väkivalta on merkittävä lapsen hyvinvoinnin ja terveyden riskitekijä. Neuvolaikäisiin kohdistuneista rikosepäilyksistä 90 % on lapsen läheisen toteuttamaa fyysistä väkivaltaa. (Kortelainen ym. 2021, 62) THL:n raportin mukaan neljävuotiaiden lasten vanhemmista reilu kymmenesosa kertoi kohdistaneensa lapseen fyysistä väkivaltaa. Tavallisimpia väkivallan muotoja olivat erilaiset kurittamisen keinot kuten luunappi ja tukistaminen. Vakavaksi väkivallaksi luokitellaan ravisteleminen ja lyöminen. Lasten kanssa työskentelevien ammattilaisten kannalta huomioitavaa on, että lapsiperheissä esiintyy sekä lapsen, että vanhempaan kohdistunutta väkivaltaa. (October 2018, 17)

Kuva 2 Lapsen tarkoituksen mukainen tai epätarkoituksen mukainen kohtelu ja fyysinen väkivalta viimeisen vuoden aikana, % (October 2018,17)

Perheväkivaltaa tai lapsen kohdistunutta väkivaltaa esiintyy usein enemmän perheissä, joissa on erilaisia väkivallalle altistavia tekijöitä. Tekijät voivat olla lapsi-, perhe- tai vanhempilähtöisiä. Lapsesta lähtöisin olevia tekijöitä voivat olla muun muassa fyysinen, henkinen tai kehityksellinen vamma tai lapsen kehityksen viiveet. Myös läheisen kokemus lapsen piirteistä, jotka ovat läheisen mielestä tunteita herättäviä, saattavat altistaa väkivallalle. (Ellonen ym. 2015, 73) Sosioekonomisella asemalla on myös oma merkityksensä lapsiin kohdistuneessa väkivallassa, toki Ellosen ym. (2015) tekemän tutkimuksen mukaan aiempaan vähäisempi. Erityisesti perheille, joilla on lisääntynyt riski kohdistaa väkivaltaa lapseen, on erityisen tärkeää saada tukea tutulta ammattilaiselta. Ammattilaisen rooli väkivallan ehkäisyssä on merkittävä, vaikka THL:n raportin mukaan neuvolan terveydenhoitajat arvioivat harvoin perheen tarvitsevan tukea väkivaltaan ja sen uhkaan liittyvissä asioissa.

Neuvolakäyntien yhteydessä vain muutama vanhempi uskalsi nostaa väkivaltaan liittyvän huolen tai teon esille. Perheitä kuitenkin yhdistää se, ettei asiasta puhuminen ole helppoa. Neuvolasta perheet kokevat saaneensa vaihtelevasti apua perheväkivaltilanteissa. (October 2018, 21)

Perheväkivaltaa ehkäisevässä työssä oleellista on puuttua väkivaltaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Kysymys kuuluukin, että onko neuvolatyöntekijöillä tarpeeksi osaamista arvioida perheissä tapahtuvaa väkivaltaa? Valitettavasti terveydenhoitajilla ei läheskään aina ole tarpeeksi kokemusta tai tietoa puuttua perheen sisällä esiintyvään väkivaltaan.

Terveydenhoitajalta asia jää herkästi huomioimatta joko tahattomasti tai siihen ei ole kykyä puuttua. Tehokkaimpia puuttumisen keinoja ovat lapsilähtöiset interventiot, joissa korostuvat lapsen tarpeisiin vastaaminen ja varhaisessa vaiheessa lapsen ja vanhemman välisen kiintymyssuhteen tukeminen.

(Reunanen 2016, 18) Lapsiperheille suunnatuissa palveluissa on kiinnitettävä huomiota riittäviin resursseihin ja ammattilaisen taitoon luoda luottamuksellinen suhde sekä lapseen että vanhempiin. Lapsen kohdistuva väkivalta ja sen uhka tulisi kuitenkin tunnistaa selkeästi aiempaa paremmin, jotta väkivaltaa voitaisiin ehkäistä ja perheitä voitaisiin ohjata avun piiriin huomattavasti aikaisemmin. (October 2018, 7,21)

Fyysisen väkivallan muodon lisäksi on useita erilaisia väkivallan muotoja, joita lapsi voi kokea fyysisen väkivallan lisäksi, ohella tai ilman fyysistä väkivaltaa. Lapseen kohdistuva seksuaalinen häirintä tai hyväksikäyttö ovat aiheina vaikeita ja tunteita herättäviä. Aiheen vaikeudesta huolimatta on tärkeä ymmärtää, mitä lapseen kohdistuvalla seksuaaliväkivallalla oikeastaan tarkoitetaan. Termi kuvaa lapseen kohdistunutta väkivallan tekoa, mikä rikkoo lapsen seksuaalista itsemääräämisoikeutta. Seksuaaliväkivaltaan liittyy myös vallan ja voiman väärinkäyttöä, mikä kaikissa seksuaalisen väkivallan tilanteissa, kuten väkivalta yleisestikin, aiheuttaa lapselle voimakkaita traumaattisia kokemuksia, joilla on lapsen elämään monivaikutteisia seuraamuksia. Arkikielessä seksuaalisesta häirinnästä tai hyväksikäytöstä puhutaan huolettomasti, mutta todellisuudessa termit viittaavat seksuaaliseen tekoon, mitä tekijä ei itse koe väkivallan muodoksi tai vääräksi. Lapsiin kohdistuva seksuaalinen väkivalta voi olla hyvin monenlaista, eikä se aina johda yhdyntään. (Metsävainio 2021, 11–12)

4.2 Lapseen kohdistuva henkinen väkivalta

Jo vauvana luotu vanhemman ja vauvan välinen kiintymyssuhde on äärimmäisen tärkeässä roolissa koko lapsuuden ajan, sillä vauvalle aikuisen läheisyys on välttämätöntä. Vauvalle tunteet ja niiden hallinta ovat aluksi vaikeita sietää, mistä syystä vauva tarvitsee vanhemman huolenpitoa ja lohdutusta. Jos vanhempi ei syystä tai toisesta pysty vastaamaan vauvan merkkeihin, lapsi oppii pitämään omat tunteet itsellään. Tällaista kiintymyssuhdetta kutsutaan turvattomaksi kiintymyssuhteeksi, sillä lapsi on jäänyt aivan liian monta kertaa yksin tunteidensa kanssa. (Sinkkonen 2004) Turvatonta kiintymyssuhdetta voidaan pitää lapseen kohdistuvana henkisenä väkivaltana. Kiintymyssuhteen muodostuminen on tärkeässä roolissa perusturvallisuuden tunteen kehittymiselle. Turvattomasta kiintymyssuhteesta ja haastavista perhetilanteista huolimatta lapsi voi kasvaa ja kehittyä tasapainoiseksi aikuiseksi, jos kasvua turvaavia ja suojaavia tekijöitä on riittävästi. Näitä tekijöitä ovat muun muassa lapsen ja ympäristön ominaisuudet,

jotka vaikuttavat ehkäisevästi riskitekijöihin. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2019, 29)

On itsestään selvää, että lapsella on oikeus hyvinvoivaan ja turvalliseen elämään, ilman pelkoa tai väkivallan uhkaa. Perheen keskinäiset ihmissuhteet ovat merkityksellisiä lapsen fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen kehityksen kannalta. Perheen sisällä lapsi saa harjoitella turvallisesti ihmissuhdetaitoja ja ennen kaikkea sosiaalisesti vastuullisia käyttäytymismalleja. (Ellonen 2012, 19) Aina asiat eivät kuitenkaan suju suunnitellusti syystä tai toisesta, jolloin vauvan tai pienen lapsen eheytyminen perhettä kohdanneista haasteista vaatii vanhemmalta lapsen edunmukaisia toimia lapsen kehityksellinen taso huomioiden. Usein vanhempi kaipaa ammattihenkilön apua oman vanhemmuuden tunnistamisessa. (Reunanen 2016, 47)

Valitettavasti lapsen oikeus turvallisuuteen ja hyvinvointiin ei kuitenkaan aina toteudu esimerkiksi vanhempien puutteellisten voimavarojen takia, jolloin vanhemmat tai vanhempi saattaa laiminlyödä lapsen terveyttä ja hyvinvointia. Lapsen tarpeiden laiminlyönti voi olla esimerkiksi fyysistä kuten ravitsemuksen, hygienian tai riittävän hoidon laiminlyöntiä tai emotionaalista, jolloin lapsen tunteita ja kiintymystä hoitajaa kohtaan laiminlyödään. On kuitenkin epäselvää, kuinka paljon lapseen kohdistunutta laiminlyöntiä tapahtuu, sillä tutkimuksissa laiminlyönnin esiintyvyys on hyvin vaihtelevaa. (Stoltenborgh ym. 2013, 346) On kuitenkin tiedostettava, että lapseen kohdistunutta laiminlyöntiä esiintyy suhteessa enemmän kuin muun tyyppistä väkivaltaa kuten fyysistä tai seksuaalista väkivaltaa. Lasten kaltoinkohtelu on saanut vähemmän tieteellistä huomioita muihin väkivallan muotoihin verrattuna. On kiistämätöntä, että tietoisuuden lisääminen lapsen kaltoinkohtelusta on välttämätöntä. (Mulder ym. 2017, 198)

Lapsen laiminlyönnillä on monimuotoisia vaikutuksia lapsen hyvinvointiin, minäkäsitykseen, mielenterveyteen ja myöhemmin aikuisuuteen. On mahdotonta sanoa yhtä tiettyä tapaa, kuinka kaltoinkohtelu näkyy lapsessa, sillä lapsen yksilölliset tekijät vaikuttavat voimakkaasti siihen, kuinka lapsi reagoi. (Ellonen & Rantaeskola 2016, 29) Emotionaalinen laiminlyönti on lapseen

kohdistunutta henkistä väkivaltaa, jossa aikuinen ei vastaa lapsen kokemaan emotionaalisiin tarpeisiin tai ahdistukseen. Emotionaalista laiminlyöntiä esiintyy myös silloin kuin aikuinen ei pysty huolehtimaan lapsen sosiaalisista tarpeista tai odottaa lapsen hallitsevan tilanteita, jotka ovat lapselle vaikeasti käsiteltäviä tai vaarallisia. (Teicher ym. 2016, 652) Kodin rooli lapsen hyvinvoinnin turvaamiseksi on merkittävä. Tasapainoinen elinympäristö tukee kasvua ja kehitystä, mutta se ei poissulje lapsen normaalissa elämässään kohtaamia vaikeuksia. Vanhemman tehtävänä on auttaa ja ohjata lasta kohtamaan haasteita erilaisia selviytymistapoja hyödyntäen. Vanhemman tuki on äärimmäisen tärkeässä roolissa emotionaalisisessa kehityksessä sekä lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin turvaamisessa. (Ellonen 2012, 25)

4.3 Moniammatillisuus lapsen hyvinvoinnin tukena

Barnahus-hankkeen merkittävämpänä osana voidaan pitää monialaisen yhteistyön kehittämistä ja juurruttamista. (Laajasalo ym. 2022, 12) Moniammatillisella yhteistyöllä tarkoitetaan usein eri toimijoiden välistä yhteistyötä kohti sovittuja tavoitteita. Sosiaali- ja terveysalalla moniammatillisuus tarjoaa terveyden edistämisen näkökulmasta asiakkaalle vuorovaikutteisen päätöksentekoprosessin, missä keskeisenä tekijänä on eri asiantuntijoiden tiedon ja taidon arvostaminen ja hyödyntäminen. (Reunanen 2016, 14) Sote-uudistuksen myötä moniammatillisuus ja tiedon jakaminen ovat keskeisessä roolissa lapsiin kohdistuvan väkivallan ennaltaehkäisytyötä, sillä ennaltaehkäisy perustuu nimenomaan eri toimijoiden väliseen yhteistyöhön ja tiedon jakamiseen. Erilaiset kriisit kuten koronapandemia on lisännyt moniammatillisuuden ja yhteistyön tarvetta, mutta saman aikaisesti ennaltaehkäiseviä palveluita kuten neuvolan tai kouluterveydenhuollon palveluita on supistettu. (Korpilahti 2021, 13) Miten ennaltaehkäisevää ja moniammatillista työtä tulisi kehittää niukoilla resursseilla, jotta lasten ja nuorten oikeus hyvinvointiin ja terveyteen saataisiin turvattua. Viranomaisten välinen yhteistyö onkin yksi suurimmista kehittämiskohteista lapsiin kohdistuvan väkivallan ehkäisytyössä. (Sinkkonen & Mäkelä 2017, 32)

Väkivaltaa kohdanneiden lasten kanssa työskentely tulee olla tutkimusnäyttöön perustuvaa ja strukturoitua, jotta prosessi olisi mahdollisimman lapsilähtöinen. Ammattilaisilta vaaditaan huolellista arviointia työskentelytavasta ja sen soveltuvuudesta lapsen ja perheen kanssa toimimiseen. (Kortelainen ym. 2021, 62) Moniammatillisessa yhteistyössä korostuu asiakaslähtöisyys, tiedon monipuolisuus, vuorovaikutus asiakkaan ja ammattilaisten välillä sekä monipuoliset verkostoitumismahdollisuudet. (Reunanen 2016, 14)

Moniammatillisuus on tärkeässä roolissa, jotta asiantuntijat voivat herkästi ohjata perheet tarvittavien tukipalveluiden piiriin jo mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. (Kortelainen ym. 2021, 62) Väkivaltatilanteissa, joissa väkivalta kohdistuu lapsen yhteistyö viranomaisten ja sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten välillä on tiivistä prosessin alusta alkaen. Sote- uudistuksen myötä kollektiivinen tiedonjako korostuu kaikkien toimijoiden kanssa. Väkivallan selvittelyprosessissa moniammatillisuus on tavoitteellista ja tietoista toimintaa. (Reunanen 2016, 18) Käytännössä on ollut havaittavissa, että hyvinvoivien perheiden rinnalla huonosti voivien perheiden määrä on lisääntynyt, mikä näkyy moniammatillisen yhteistyötarpeen lisääntymisellä esimerkiksi sosiaalityön ja neuvolan välillä. Lapsen kohdistuvassa väkivaltatilanteessa moniammatillisuus tukee ennen kaikkea ammattilaista kohtamaan haastava tilanne sekä luo paremmat lähtökohdat lapsilähtöiselle oikeusprosessille. (THL 2022)

5 Barnahus-verkkokoulun palautteiden analysointi

Barnahus-hanke ja erityisesti Barnahus-hankkeen luoma verkkokoulu ohjaa kehittämisprojektiä, palautteiden analysointia ja verkkokoulun kehittämistä. Kehittämisprojektin tavoitteen ja tarkoituksen pohjalta toteutettiin tiedonhaku, jota ohjasi kriteerit, joissa korostui lapsiin kohdistuva väkivalta ja moniammatillisuus, hakusanat muodostuivat näiden kriteerien pohjalta. Tietoa haettiin Terveystieteistä, Medicista, Pubmedista ja Social Work Onlinesta. Haku rajattiin koskemaan suomen- ja englanninkielisiä tutkimuksia ja artikkeleita vuosilta 2013–2023. Kehittämisprojektin myötä tutustuttiin tutkimuksiin, artikkeleihin ja perusteisiin monipuolisesti. Aineisto rajattiin koskemaan neuvolaikäisiä lapsia, poissulkukriteereiksi valikoitui runsaan materiaalin takia nuoriin liittyvä väkivalta, liian vanha aineisto ja Barnahus-hankkeeseen liittymätön materiaali.

Kehittämisprojektin tarkoituksena oli kehittää verkkokoulua toimivammaksi kokonaisuudeksi ammattilaisille verkkokoulusta saatujen palautteiden analyysin pohjalta. Palautteiden analysoimisen helpottamiseksi laadittiin tutkimuskysymykset:

1. Mikä koettiin verkkokoulussa toimivaksi?
2. Mitkä tekijät edistivät tai estivät oppimista verkkokurssilla?
3. Minkälaista palautetta verkkokurssista saatiin?

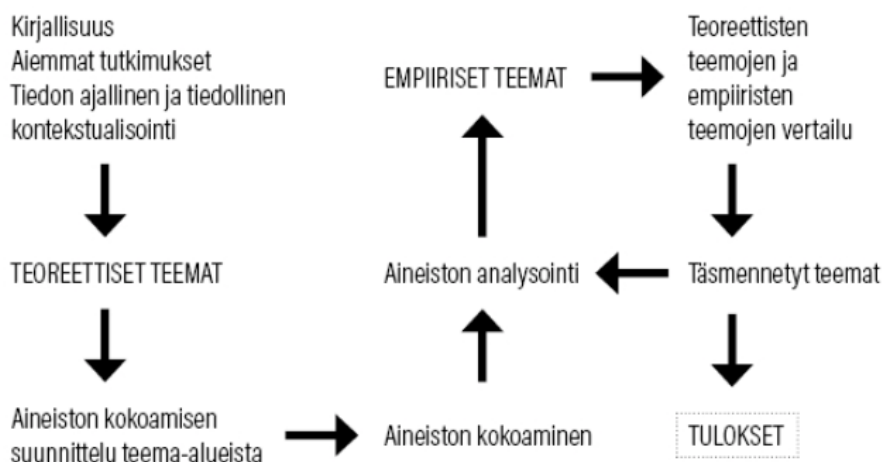
Jokaisen osion jälkeen ammattilaisilta kysyttiin palautetta verkkokoulun onnistumisesta, sisällöstä sekä verkkokoulun käyttämisen helppoudesta, lisäksi palauteosio koostui parista avoimesta kysymyksestä. THL on kerännyt verkkokoulun käyneiltä palautetta verkkokoulusta kesäkuusta 2022 alkaen. Liitteessä 1 esitellään THL:n Barnahus-hankkeen verkkokoulun palautelomakkeen kysymykset.

5.1 Aineiston analyysi

Kehittämiprojektissa palautteita analysoitiin kvalitatiivisesta eli laadullisesta näkökulmasta. Aineiston analyysi perustui kattavien käyttäjäkokemusten analysoimiseen verkkokoulun kehittämiseksi. (Jyväskylän Yliopisto 2021) Jotta aineistosta saatiin kattavampi kokonaisuus, hyödynnettiin aineiston analyysissä myös palautteiden kvantitatiivista eli määrällistä osuutta. Hyödyntämällä määrällistä tutkimusta laadullisen tutkimuksen rinnalla, aineistosta saatiin monipuolisempi ja eettisesti luotettavampi. (Jyväskylän Yliopisto, 2021) Palautteiden analysoimisessa oleellista oli ymmärtää, mikä edisti tai heikensi oppimiskokemusta. Tästä syystä aineiston analyysissä hyödynnettiin teema-analyysia. Teemoilla tarkoitetaan tässä kehittämiprojektissa aiheita, jotka nousevat palautteista keskeisiksi tekijöiksi. Teemat syventävät palautteiden analyysiä ja yhdistävät ne yhdessä teoriatiedon kanssa kattavaksi kokonaisuudeksi. (Teräs & Toiviainen 2014, 85)

Kehittämiprojektissa hyödynnettiin pragmaattista sisällönanalyysiä, jonka tarkoituksena on eritellä verkkokoulusta saatujen palautteiden oleelliset havainnot kokonaisuuksiksi. Kokonaisuudet muodostuvat käsitteistä, joiden avulla palautteita analysoidaan. (Vilka 2021) Braunin & Clarken (2006) mukaan teema-analyysiä voidaan joidenkin tutkimusten mukaan pitää laadullisen tutkimuksen perustana, vaikka sen käyttöön liittyy erilaisia haasteita. Teema-analyysi on menetelmä, jossa analysoidaan ja raportoidaan materiaalissa olevia malleja mahdollisimman kuvaaviksi käsitteiksi ja sen etuihin kuuluu joustavuus. (Braun & Clarke 2006, 4–8) Tässä kehittämiprojektissa teemat muodostuivat teoreettisesta viitekehyksestä ja aineistosta saatujen palautteiden pohjalta.

TEEMAHISTORIAN
MUODOSTAMINEN

Kuva 3 Teema-analyysin dialoginen ja dialektinen menetelmäprosessi (Vilkkä 2021)

Teema- analyysissä syvennetään palautteista saatua informaatiota vuoropuheluksi teoreettisen tiedon kanssa. Kehittämishankkeessa teema-analyysi toteutetaan aineistolähtöisesti, eli kehittämissprojektissa luokitellaan verkkokoulun palautteista saatu aineisto näkyväksi. (Vilkkä 2021) Aineistoa pelkistetään erilaisten otsikoiden tai samaa kuvaavien ilmiöiden alle, mikä helpottaa kokonaisuuden jäsentelyä ja ryhmittelyä. Aineisto nostaa konkreettisemmin esille ilmiöitä, jotka muodostavat teoreettiseen pohjaan kuuluvia pääteemoja. (Tuomi & Sarajärvi 2018) Tässä kehittämistyössä hyödynnetään Tuomen ja Sarajärven (2018) mallia käsitteellistämisestä, jossa edetään alkuperäisestä materiaalista teoreettisiin käsitteisiin ja johtopäätöksiin, esimerkki tässä kuvassa 4.

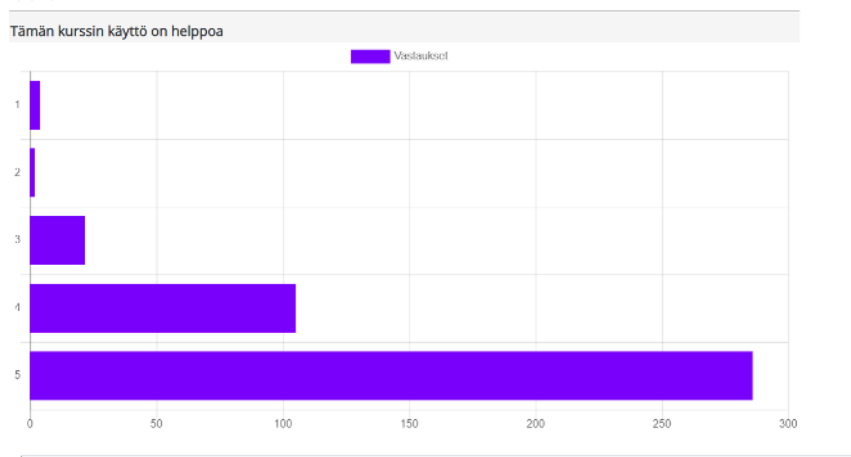
Alaluokka	Yläluokka	Päälouokka
Perheeltä saatu tuki Ystäviltä saatu tuki	Läheisten tuki	Sosiaalinen tukeminen
Läheisten ottaminen mukaan hoitoon Terapeuttinen keskustelu Hoitotyöryhmä	Ammattihenkilöstön tuki	

Kuva 4 Esimerkki aineiston käsitteellistämisestä (Tuomi & Sarajärvi 2018)

5.2 Lapsiin kohdistuva väkivalta ilmiönä

Lapsiin kohdistuva väkivalta ilmiönä verkkokoulun osio käsittelee nimensä mukaisesti lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa. Osion tarkoituksena on nostaa esille lapsiin kohdistuvan väkivallan muotoja sekä niiden yleisyyttä. Ammatilliselle verkkokoulu antaa eväitä tunnistaa ja kohdata väkivaltaa lapsen näkökulmasta. (THL 2022) Helmikuun alkuun mennessä ensimmäisen osan suorittaneista 426 oli antanut palautetta verkkokouluun liittyen. Osion jälkeen suurin osa vastanneista koki verkkokoulun käyttämisen helpoksi tai melko helpoksi. Parikymmentä vastanneista ei osannut sanoa ja vain muutama oli lähes eri mieltä tai täysin erimieltä verkkokoulun helppokäyttöisyydestä.

Käyttämisen helppous. Kuinka vahvasti olet samaa mieltä seuraavan väitteen kanssa: (1 = Täysin eri mieltä, 5 = Täysin samaa mieltä)

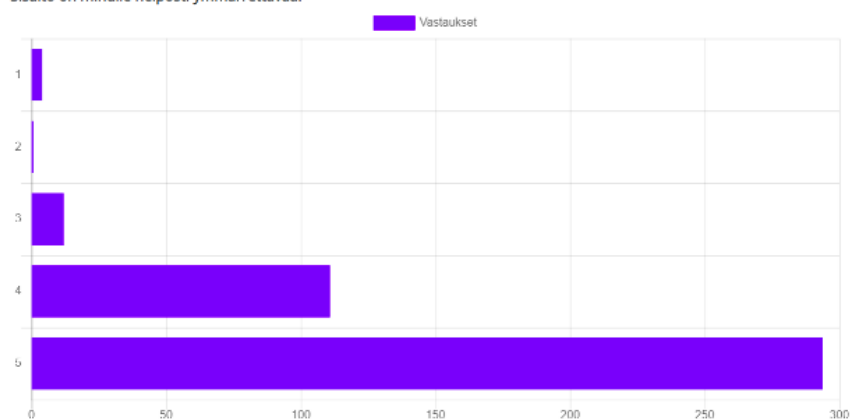
Kuvio 1 Verkkokoulun käyttämisen helppous

Palautekyselyyn vastanneet kokivat verkkokoulun sisällön pääosin helposti ymmärrettäväksi. Vastanneista kymmenkunta ei osannut sanoa ja vain yksi koki sisällön olevan vaikeasti ymmärrettävää. Verkkokoulun kävijöistä hieman yli puolet, 57,51 % kokivat, että verkkokurssi tarjosi tarvittavat ominaisuudet oppimiselle. Lähes samaa mieltä olivat useat verkkokoulun palautekyselyyn vastanneet ja kymmenkunta ei osannut sanoa. Vain harva koki kurssin ominaisuudet melko heikoiksi tai heikoiksi. Vastausten jakautuminen on esitetty kuvioissa 2,3 ja 4.

Arvioi kurssin onnistumista seuraavissa asioissa

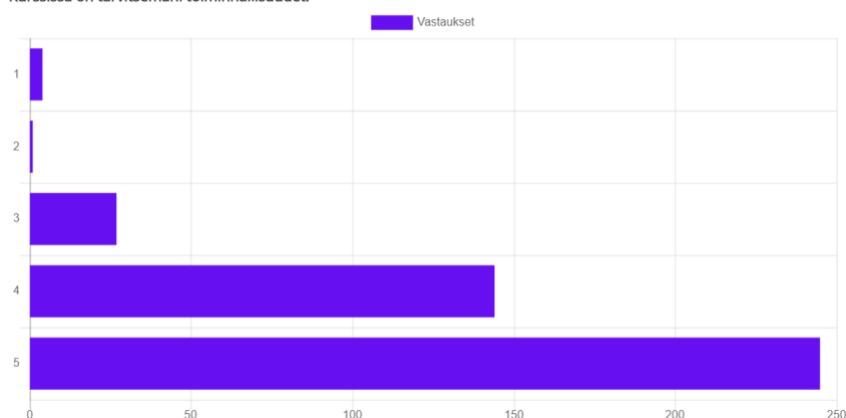
1=erittäin heikko, 5=erittäin hyvä

Sisältö on minulle helposti ymmärrettävää.

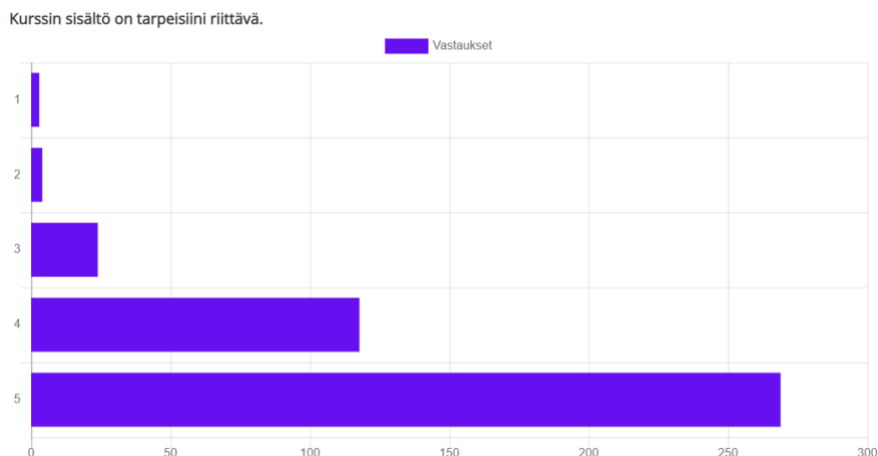

Kuvio 2 Verkkokoulun sisällön ymmärrettävyys

Kurssissa on tarvitsemani toiminnallisuudet.

Kuvio 3 Verkkokoulun tarvittavat ominaisuudet

Kuvio 4 Verkkokoulun sisällön riittävyys

Verkkokoulun ensimmäisen osion palautekyselyn vastanneiden mielestä kurssi sisälsi kattavasti tietoa lapsiin kohdistuvasta väkivallasta, ja tieto koettiin yleisesti tärkeäksi. Osalle ammatilaisista koulutus sisälsi jo tuttua tietoa, mutta aihe koettiin kuitenkin tarpeelliseksi kerrata. Niille, jotka kokivat aiheen jo tutuksi, lisämateriaali oli hyödykästä ja lisäsi näin oppimiskokemusta ja motivaatiota. Osa ammatilaisista kuitenkin koki tiedon olevan maallikkotasosta, joten koulutuksen sisälle kaivattiin enemmän uutta tietoa ammatillisen kehittymisen tueksi. Ammatilaisten osaaminen on luokiteltu taulukossa 1.

Taulukko 1 Verkkokoulun palautteiden perusteella luokiteltu ammatillista osaamista

Ammattitaito	Ammattitaidon kehittäminen	Ammatillisuus
Työkokemus Aiemmat kokemukset Koulutus	Osaamisen täydentäminen	Ammatillinen osaaminen

Verkko-opinnoissa kuten missä tahansa opinnoissa on syytä huomioida, että yksilöllillä on erilaiset mahdollisuudet vaikuttaa omaan oppimiseensa.

Ammattilaisille suunnatussa verkkokoulutuksessa on syytä huomioida ammattilaisen vaikutusmahdollisuudet omaan oppimiseensa.

”Olen työskennellyt pitkään lastensuojelussa eli paljon oli tuttua asiaa, mutta aina tarpeellista kerrata.”

” Olin tyytyväinen kurssiin kaikin puolin”

Palautekyselyn myötä nousi esille, että vastanneet olisivat kaivanneet sisällöllisesti enemmän esimerkkitapauksia, kokemusasiantuntijoiden haastatteluja ja osaamista mittaavia testejä. Vastanneet perustelivat palautettaan sillä, että oppimisen kannalta esimerkit jäävät paremmin mieleen ja ovat kiinnostava lisä teoritiedon ohella, lisäksi esimerkkitapaukset auttavat ymmärtämään aihetta paremmin käytännössä, mikä puolestaan lisää ammattilaisten tietosuutta lapsiin kohdistuvasta väkivallasta. Ammattilainen tarvitsee väkivaltatyön erityisosaamista auttaakseen väkivaltaa kohdanneita lapsia ja perheitä, mikä tarkoittaa tiedollista ja taidollista osaamista. Taidollisen osaamisen kannalta vuorovaikutustaidot sekä perheen kohtaaminen ovat tärkeissä roolissa, mistä syystä verkkokoulutuksessa on hyvä huomioida käytäntö mahdollisuuksien mukaan. (Reunanen 2016, 35)

”Case esimerkit kiinnostavat ja tuovat tietoa käytännön tasolle.”

”Lisää tehtävä kysymyksiä/harjoituksia, oman osaamisen arvioimisen varten.”

Taulukko 2 Verkkokoulun palautteiden perusteella tehty luokittelu oppimisprosessin parantamisesta.

Sisältö	Integroiminen	
Käytännön esimerkit	Opitun konkretisoiminen	
Osaamistestit vaiheittain/ lopputentti		
Kokemusasiantuntija		

Lapsiin kohdistuvasta väkivallasta palautekyselyyn vastanneet kokivat saavansa kattavasti monipuolista materiaalia. Tietoa kuitenkin kaivattiin vielä lisää muun muassa seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen kohtaamasta väkivallasta uskonnollisissa yhteisöissä sekä ihmiskaupan eri muodoista, taulukko 3. Verkkokoulun kannalta oleellista on huomioida, että palautteiden pohjalta nousi esille tarve saada lisätietoa, kuinka ammattilaisena kuuluu toimia lapseen tai perheeseen kohdistuneessa väkivaltilanteessa tai sen uhatta. Ammattilaisen sekä moniammatillisuuden näkökulmasta palautteissa toivottiin yksityiskohtaisempaa tietoa erilaisista hoitopoluista, tietoa ammattilaisen roolista tutkinnan aikana, sekä selkeää ohjeistusta siitä ketä kuuluu konsultoida ja kuinka tilanteessa tulee toimia, taulukko 4. Moniammatillisuuden näkökulmasta osa vastanneista suosittelisi verkkokoulua kaikille sosiaali- ja terveysalan ammattilaisille sekä poliiseille.

” Käytännön polkuihin selkeyttä, mitä tehdä juuri siinä hetkessä, kun hyvin yksinkin toimiva työntekijä, kuten terkkari saa käsiinsä tiedon väkivallasta. Ketä konsultoida, mitä tehdä. Mistä hänelle itselleen tuki. Saattoi mennä nuo ohikin, mutta se on varmaan se arkipäivän haaste.”

Taulukko 3 Verkkokoulussa käsitellyjä väkivallan muotoja luokiteltuna.

Väkivallan eri muodot	Väkivallan kohde	Väkivallan tekijä
Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen kohtaama väkivalta uskonyhteisöissä Silpominen Ihmiskauppa Henkinen väkivalta	Lapsiin kohdistuva väkivalta	Perheväkivalta

Taulukko 4 Verkkokoulun palautteiden kehitysehdotuksia luokiteltuna

Sisällölliset kehitysehdotukset	Kehitysehdotusten tyyppi	Kehitettävä osa-alue
Selkeästi jäsenettyä tietoa Kattava aineisto Ääni- ja videomateriaalit	Ammattimainen opetusmateriaali	Koulutus

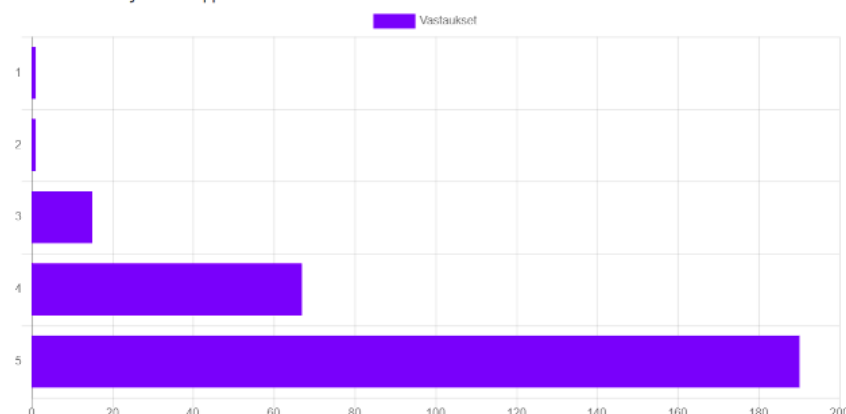
5.3 Väkivallan seuraukset lapselle

Barnahus-verkkokoulun toinen osio sisälsi kattavan kokonaisuuden lapsiin kohdistuvan väkivallan seurauksista, lisäksi kurssi sisältää tietoa traumaperäisestä stressihäiriöstä sekä väkivallasta toipumisesta. Verkkokoulun toisen osion tarkoituksena on tukea ammattilaista tunnistamaan väkivallan seurauksia. (THL 2022) Verkkokoulun palautekyselyyn oli vastannut helmikuun alkuun mennessä 278 verkkokurssin käynyttä.

Verkkokurssin toisen osion käyttämiskokemuksissa ei ollut eroa ensimmäisen osion käyttämiskokemuksiin. Edelleen suurin osa vastanneista koki verkkokoulun käyttämisen helpoksi. Myös sisältö koettiin ensimmäisen osion tapaan helposti tai melko helposti ymmärrettäväksi, kuvio 5. Lisäksi sisältö oli vastanneiden mielestä tarpeellista ja monipuolista, muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta. Suurta muutosta ei tapahtunut muidenkaan määrällisten palautteiden kohdalla. Verkkokoulun toiminnallisuudet koettiin pääosin toimiviksi tai melko toimiviksi. Verkkokoulun toinen osio oli määrällisten palautteiden pohjalta linjassa ensimmäiseen osioon ja näin ollen palautteita pystyi hyvin vertamaan toisiinsa. Verkkokoulun kaksi ensimmäistä osiota ovat nostaneet lapsiin kohdistuvan väkivallan vahvasti esille, mikä on herättänyt aiheellisesti tunteita kyselyyn vastanneissa.

1. Käyttämisen helppous. Kuinka vahvasti olet samaa mieltä seuraavan väitteen kanssa: (1 = Täysin eri mieltä, 5 = Täysin samaa mieltä)

Tämän kurssin käyttö on helppoa

Kuvio 5 Kurssin helppokäyttöisyys väkivallan seuraukset lapselle osiossa

Verkkokoulun palautekyselyyn vastanneista suurin osa koki verkkokoulun sisältävän paljon uutta tietoa ja vastaavan hyvin ammattilaisten tarpeita. Verkkokoulun toisen osan sisältöä kuvattiin kattavaksi kokonaisuudeksi, jossa käsiteltiin monipuolisesti useita väkivallan vaikutuksia lapsiin. Vastanneiden mielestä osiot sisältävän jonkin verran päällekkäisyyksiä, minkä pohjalta kehittämissuositukseksi nousi osioiden tiivistäminen samojen teemojen ympärille. Osaamista mittaavia testejä kaivattiin myös tässä osiossa enemmän.

”Paljon uutta mutta myös päällekkäisyyksiä osa 1 kanssa. Voisi yhdistää ja tiivistää yhteen ja samaan osioon.”

Verkkokoulun sisältö herätti vastanneissa pohdintaa väkivaltaa kohdanneen lapsen kohtaamisesta ja auttamisesta. Osa vastanneista työskenteli eri taustaisten lasten kanssa. Osalle lapsista traumaattiset kokemukset olivat vaikuttaneet kasvuun ja kehitykseen, mikä tietenkin ammattilaisissa herättää huolta. Lasten erilaiset taustat, moniammatillisuus ja ammatillinen kehittyminen nousivat esille palautteista. Kuinka neuropsykiatrinen lapsi tuo esille traumaattisia kokemuksia ja kuinka ammattilainen voi olla lapsen tukena? Miten ottaa kollegoiden kanssa lapsiin kohdistunut väkivalta puheeksi? Ammattilaiset nostivat palautteissa vahvasti esille tarpeen saada konkreettisia tapoja ja esimerkkejä siitä, kuinka kohdata väkivaltaa kohdannut lapsi ja miten tilanne

sanoitetaan lapselle. Myös väkivaltaa kohdanneen lapsen perheen kohtaaminen ja sisarusten huomioon ottaminen koettiin tarpeelliseksi työkaluksi työelämään. Kohtaamistilanteet ja lapsen auttaminen koetaan vaikeaksi aiheeksi, joissa kollegoiden tuki on ensisijaista. Myös moniammatillisuuden tärkeys nousi esille kollegoiden tuen myötä.

”Henkisen väkivallan merkitystä kasvuun ja kehitykseen sekä mahdollisiin neurologisiin muutoksiin. Näitä nuoria näen työssäni, mutta harvoin henkisen väkivallan traumaista ja niiden kanssa työskentelystä puhutaan”

Taulukko 5 Verkkokoulun pohjalta nousseita palautteita väkivallan käsittelemiseksi

Väkivaltatilanteiden käsittely	Käsittelyssä tukevat asiat	Henkilökohtainen osaaminen
Tuki väkivaltatilanteissa Kohtaaminen väkivaltatilanteissa Puheeksi ottaminen	Vuorovaikutustaidot	Ihmissuhdetaidot

Avoimiin kysymyksiin oli selkeästi vastattu vähemmän kuin monivalintakysymyksiin. Vastaukset olivat pääosin positiivisia ja toivat esille verkkokoulun onnistumisen tehtävässään väkivallan ehkäisemiseksi. Eettisesti on kuitenkin vaikea arvioida, onko mielipide todella näin yksimielinen, vai vaikuttiko osallistuneiden vastaamiseen mahdolliset omat tai työnantajan resurssit. Verkkokoulusta palautetta antaneet kokivat osion olevan informatiivinen, selkeä ja tunteita herättävä kokonaisuus. Vastauksissa nousi esille kävijöiden tausta, sillä osalla ammattilaista on jo lähtökohtaisesti hyvät perustiedot, joten aiheeseen syventymistä kaivattiin, toisaalta aiheeseen syventymistä odotetaan kurssin etenemiseltä vähitellen. Aiheen sensitiivisyys korostui ammattilaisille ja monet asiakaskokemukset koettiin uudessa

kontekstissa. Vastanneiden mielestä aihe toi väkivallan kohdanneet lähemmäs käytäntöä ja toi omaan työhön kaivattua tukea. Monet ammattilaiset kokivat ihmisen kyvyn sopeutua yllättäviin kriisitilanteisiin lohdullisena tietona. Myös tätä osiota suositeltaisiin kollegoille tai ystäville.

” Hienosti avattu ikävää aihetta väkivallan monipuolisuudesta, näihin on helppo palata, kun hakee tukea omalle työlleen, kun tukee nuorta, jolla näitä kokemuksia on tai on ollut. ”

5.4 Lapsiin kohdistuvan väkivallan tunnistaminen ja toimiminen

Verkkokoulun kolmas osio tunnistaminen ja toimiminen käy lävitse, miten lasten kanssa työskentelevät ammattilaiset tunnistavat väkivaltakokemuksia ja kuinka tilanteissa tulisi toimia. Osion tavoitteena on antaa ammattilaiselle valmiudet arvioida, milloin on syytä epäillä lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa ja kuinka väkivaltatilanteissa tulee toimia. (THL 2022) Palautekyselyyn oli vastannut 253 helmikuuhun 2023 mennessä.

Kvantitatiivisessa aineistossa ei juuri ollut aiempiin osioihin muutosta. Palautekyselyyn vastanneet kokivat verkkokurssin pääsääntöisesti helppokäyttöiseksi, sisällöllisesti helposti ymmärrettäväksi ja toimivaksi kokonaisuudeksi sekä materiaalisesti riittäväksi koulutukseksi. Hyvät ja kattavat materiaalit koettiin edistävän oppimista ja pitävän mielenkiintoa yllä.

Verkkokoulun palautteista nousi esille pohdintaa oikeudellisesta vastuusta ja ammattilaisten velvollisuuksista, taulukko 6. Vastanneet kokivat tärkeäksi korostaa verkkokurssin aikana jokaisen ammattilaisen ilmoitusvelvollisuutta, jos epäilee tai tietää lapsen kohdistuneesta väkivallasta tai sen uhasta. Vastauksista nousi esille myös moniammatillisuuden korostaminen ja rohkeus konsultoida toista asiantuntijaa tilanteessa kuin tilanteessa.

Taulukko 6 Verkkokoulun pohjalta nostatettuja toimenpiteitä ammattilaisille

Toimenpide	Velvollisuus	Laki
Lastensuojeluilmoitus	Ilmoitusvelvollisuus	Oikeudelliset vastuut
Rikosilmoitus	Virkavastuu	

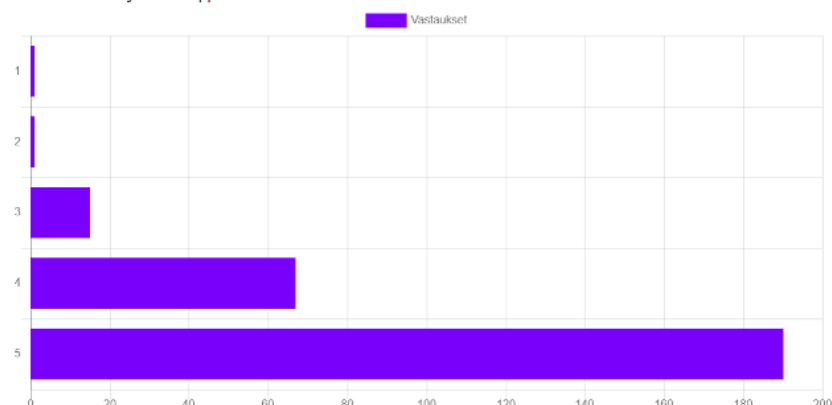
5.5 Väkivaltaa kohdanneen lapsen tukeminen arjessa

Verkkokoulun neljäs osio käsittelee lapsen kohdistunutta väkivaltaa ammattilaisen näkökulmasta. Kurssilla käydään läpi, miten väkivaltaa kohdanneita lapsia voidaan tukea omassa työssä ja millaisia työkaluja ammattilaisella on lasten kanssa työskentelemiseen. Kurssin tavoitteena on tuoda ammattilaisille esille osaamista väkivaltaa kohdanneen lapsen kanssa työskentelyyn. (THL 2022) Tämä osio tukee erityisesti kehittämissuunnitelman tavoitetta tehdä näkyvämmäksi keinoja tunnistaa mahdollisia väkivaltilanteita ja tukea ammattilaisia kohtaamaan lapsen kohdistunutta väkivaltaa tai sen uhkaa. Neljännessä osiosta palautetta oli antanut 71 kurssin käynnyttä.

Verkkokoulu koettiin kokonaisuudessa hyvin kattavaksi ja monipuoliseksi kokonaisuudeksi, eikä viimeinen osio ollut tässä poikkeus. Käyttäminen koettiin myös tässä osiossa helpoksi ja kurssin sisältö oli vastanneiden mielestä helposti ymmärrettävää, kuvio 6. Kurssilla oli lähes kaikkien vastanneiden mielestä tarvittavat toiminnallisuudet. Kukaan vastanneista ei kokenut ominaisuuksia tai sisältöä riittämättömiksi.

1. Käyttämisen helppous. Kuinka vahvasti olet samaa mieltä seuraavan väitteen kanssa: (1 = Täysin eri mieltä, 5 = Täysin samaa mieltä)

Tämän kurssin käyttö on helppoa

Kuvio 6 Neljännen osion vastanneiden mielipide kurssin helppokäyttöisyydestä

Palautekyselyyn vastanneet kokivat, että kurssin sisältö oli kattava ja tärkeät asiat oli esitelty selkeästi. Myös neljännessä osiossa konkretiaa kaivattiin lisää käytännön esimerkkien ja tehtävien myötä. Kokonaisuudessaan kurssi toi osallistujille paljon uutta tietoa ja erityisesti lisämateriaaleista ja videoista pidettiin. Neljännessä osiossa nostettiin osallistuneiden mielestä esille hyvin jo aiemmin kaivattuja aihealueita. Erityisesti lapsiin kohdistuva väkivalta ammattilaisen näkökulmasta toi ymmärrystä aiheen arkaluontoisuuteen.

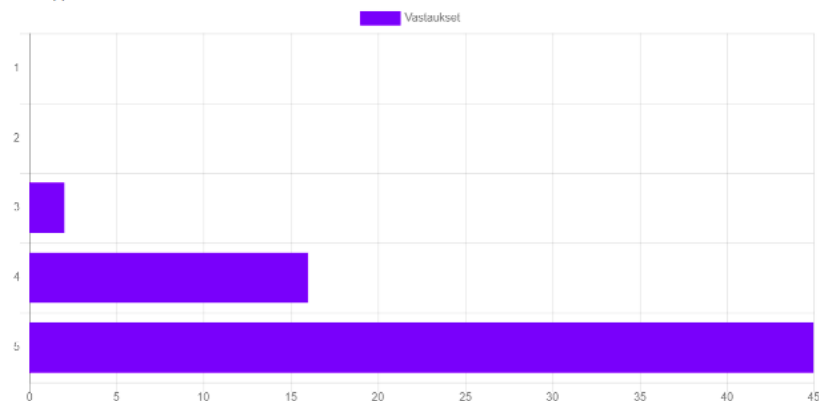
” 4. osiossa tuli myös aiemmin kaipaamiani aihealueita ja ymmärrystä siihen, miksi ammattilaisenkin on ollut vaikeaa ottaa puheeksi hankalia aihealueita. Erityisesti pidin puheeksi ottamisen menetelmien esittelyä ja mielestäni puheeksi ottamisen sanastoon voitaisiin perehtyä jatkossa paremmin, nyt saatiin yleiskuva, että materiaaleja on.”

” Kokonaisuudessaan mielenkiintoinen ja ajatuksia herättävä kurssi. Hyvä kokonaisuus ja hyvin valittuja aiheita. Kaltoinkohtelu aiheesta olisi voinut ehkä vielä enemmän olla tietoa, kuvamateriaalia yms. Kivasti eri oppimisen tapoja huomioitu ja monipuolisia väyliä sekä eri alan ammattilaisia otettu mukaan työskentelyyn. Kaiken kaikkiaan hyvä kurssi :)”

Neljännessä osiossa tarkasteltiin laajemmin myös koko kurssin oppimiskokemusta. Suurin osa verkkokoulun käyneistä koki oppineensa merkittävästi lisää väkivallan eri muodoista kurssin aikana. Oppimiskokemus siitä, miten toimia erilaisissa tilanteissa, joissa herää epäily lapsiin kohdistuvasta väkivallasta herätti hieman enemmän hajontaa. Pääosin kaikki vastanneet kokivat silti oppineensa joko erittäin paljon tai melko paljon aiheesta.

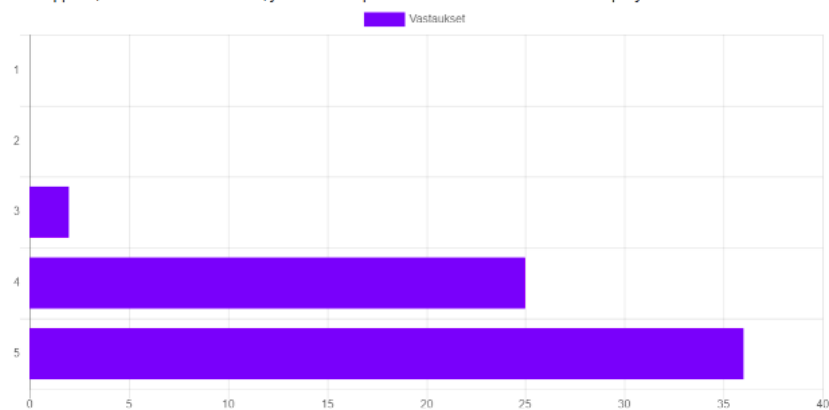
Arvioi kaikkia neljää osakurssia Barnahus-verkkokoulussa. Mitä mieltä olet seuraavista väittämistä (1= Täysin eri mieltä, 5 = Täysin samaa mieltä).

Olen oppinut eri väkivallan muodoista.

Kuvio 7 Vastanneiden kokemus oppimisesta väkivallan eri muodoista

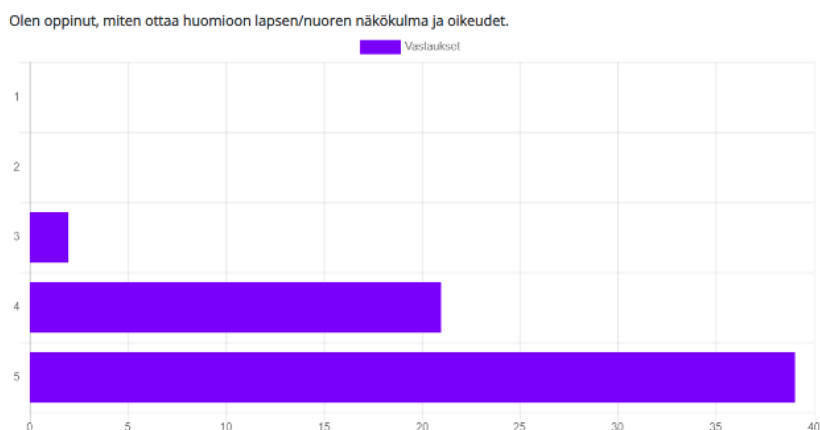
Olen oppinut, miten toimia tilanteissa, jossa herää lapsen/nuoreen kohdistuva väkivaltaepäily.

Kuvio 8 Kokemus oppimisesta tilanteissa, joissa herää epäily lapsen kohdistuneesta väkivallasta

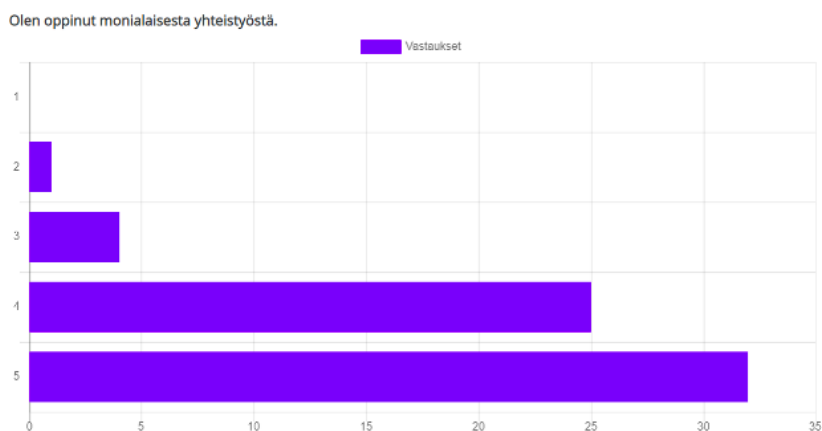
Käytännössä kaikki verkkokurssin käyneet kokivat osaavansa kurssin jälkeen entistä paremmin ottaa huomioon lapsen tai nuoren näkökulman tai oikeudet

väkivaltatilanteessa. Suurin osa oli myös sitä mieltä, että he olivat saaneet kurssilta ammatillista itsevarmuutta kohdata väkivaltaa kokenut lapsi, myös moniammatillisuuden hyödyntäminen suurimmilta osin koettiin entistä toimivammaksi kurssin myötä. Suurin osa kurssin käyneistä suosittelisi verkkokoulun käymistä kaikille lasten kanssa työskenteleville ammattilaisille.

Kuvio 9 Kokemus omasta oppimisesta väkivallan huomioon ottamisesta lapsen näkökulmasta

Verkkokurssin käyneet kokivat moniammatillisuuden ja sen hyödyntämisen tärkeäksi osaksi lapsiin kohdistuvan väkivallan ehkäisytyötä. Suurin osa verkkokoulun käyneistä koki oppivansa hyödyntämään moniammatillisuutta aiempaa paremmin. Vain muutama koki, ettei hyötynyt tai oppinut uutta moniammatillisuudesta verkkokurssin aikana.

Kuvio 10 Moniammatillisuuden hyödyntäminen

6 Barnahus-verkkokoulun kehittäminen palautteiden analyysin pohjalta

Barnahus-verkkokoulun palautekyselyyn vastanneet olivat pääosin tyytyväisiä verkkokoulun sisältöön ja sen toimivuuteen. Kehittämisehdotuksia nousi palautteista niukasti ja verkkokoulu koettiin kattavana kokonaisuutena. Verkkokoulun kehittämisen kannalta oleellista on tunnistaa, kenelle verkkokoulu on suunnattu. Oppimisympäristöillä ja organisaation luomilla mahdollisuuksilla on merkittävä vaikutus oman osaamisen kehittämiseen. Työympäristön kulttuurilliset ja rakenteelliset tekijät vaikuttavat organisaatiossa syntyviin arvoihin, jotka puolestaan vaikuttavat siihen, kuinka tärkeäksi oppiminen työpaikalla koetaan. (Lemmetty ym. 2022, 35) Verkkokoulutuksen haasteena voidaan pitää vuorovaikutteisen dialogin puuttumista, sillä koulutuksen aikana ei ole mahdollista luoda keskustelua erilaisista mielipiteistä tai näkökulmista. On kuitenkin selvää, että erilaiset ajatusmallit haastavat oppijan omaa ajattelua ja osaamista. Uuden oppimisen kannalta on tärkeää kohdata erilaisia näkökulmia, jotta ymmärrys aiheen kokonaiskuvasta syventäisi omaa osaamista. (Arvaja & Malinen 2013, 62) Verkkokoulun kehittyessä myös vuorovaikutteisuus nousee tärkeään rooliin ja sen toteuttamiseen tulee kiinnittää huomiota. Vuorovaikutteisuus esimerkkien ja tehtävien muodossa nähtiin verkko-opinnoissa oppimista edistävinä tekijöinä.

Verkkokoulua kehittäessä kohderyhmä on avainasemassa. Kenelle verkkokoulua ensisijaisesti tarjotaan ja mitä sillä halutaan saavuttaa. Neuvolan työntekijöiden kannalta verkkokoulun näkyväksi tekeminen arjen työkaluna on yksi verkkokoulun markkinointimahdollisuus. Ensisijaisen kohderyhmän lähtökohdista on hyvä tarkastella ryhmän lähtötason ja sen mahdollista eritasoisuutta. Useat verkkokoulun kävijät kokivat, että kurssilta saatu tieto oli tarpeellista ja sisälsi paljon uutta informaatiota. Osa kuitenkin koki, ettei aihe syventänyt omaa osaamista, vaan tieto oli pääsääntöisesti jo työn kautta opittua, tällöin verkkokoulu koettiin jo opitun tiedon kertaamisena. Verkkokoulun kehittämisen kannalta oppijan lähtötason selvittäminen on tärkeää, jotta

opiskelijalle valikoituisi sopiva polku oman osaamistason mukaan, nykyisellään verkkokoulu ei huomioi suorittajan lähtötasoa. Mielenkiintoiset, avoimet ja oppijan tavoitteita vastaavat oppimisympäristöt lisäävät positiivisesti oppimismotivaatiota. Erilaiset ja vaihtelevat tilaisuudet ratkoa ongelmia verkkokurssin aikana lisäävät oman mukavuusalueen ulkopuolella oppiskokemusta ja näin kehittävät ymmärrystä ja osaamista verkkokoulun sisällöstä. (Häkkinen ym. 2013, 90)

Nykyisellään verkkokoulun kannalta on hyvä pohtia millaista arvoa verkkokoulun suorittaminen tuo työntekijälle tai työnantajalle? Verkkokoulua kehittäessä työntajan huomioiminen on oleellista, jotta verkkokoulu saadaan juurrutettua käytäntöön. Työntajan tarjoamien resurssien kautta osallistujamäärät mahdollisesti lisääntyisivät, jolloin myös Barnahus-hankkeen tavoite lisätä ammattilaisten tietoisuutta lapsiin kohdistuvasta väkivallasta lisääntyisi. Tarjoamalla verkkokoulua neuvolan esihenkilöille voitaisiin koulutusresursseista tulevaisuudessa budjetoida ainakin osalle työntekijöistä mahdollisuus kehittää omaa osaamista lapsiin kohdistuvassa väkivaltatyössä. Kysymys kuuluukin, mikä verkkokoulusta tekee houkuttelevan työnantajalle? Pohjoismaissa Barnahus-mallin kehityskohteina on saada eri tahojen viranomaiset työskentelemään tilanteissa, joissa saumatonta yhteistyötä tarvitaan. Organisaatioiden näkökulmasta verkkokoulun moniammatillisuuden kehittäminen on merkittävässä roolissa, sillä tehokas yhteistyö on myös kustannustehokasta. (Johansson ym. 2018, 311) Markkinoidessa verkkokoulutusta on työntajan näkökulmasta huomioitava kustannustehokkuus ja moniammatillisuuden tärkeys. Verkkokoulutuksen tuleekin mukautua mahdollisiin sosiaali- ja terveysalan haasteisiin ja olla näin mukana kehittämässä entistä toimivampaa yhteistyötä.

6.1 Kehittämiprojektin tuotos Barnahus-verkkokoulun kehittämiseksi

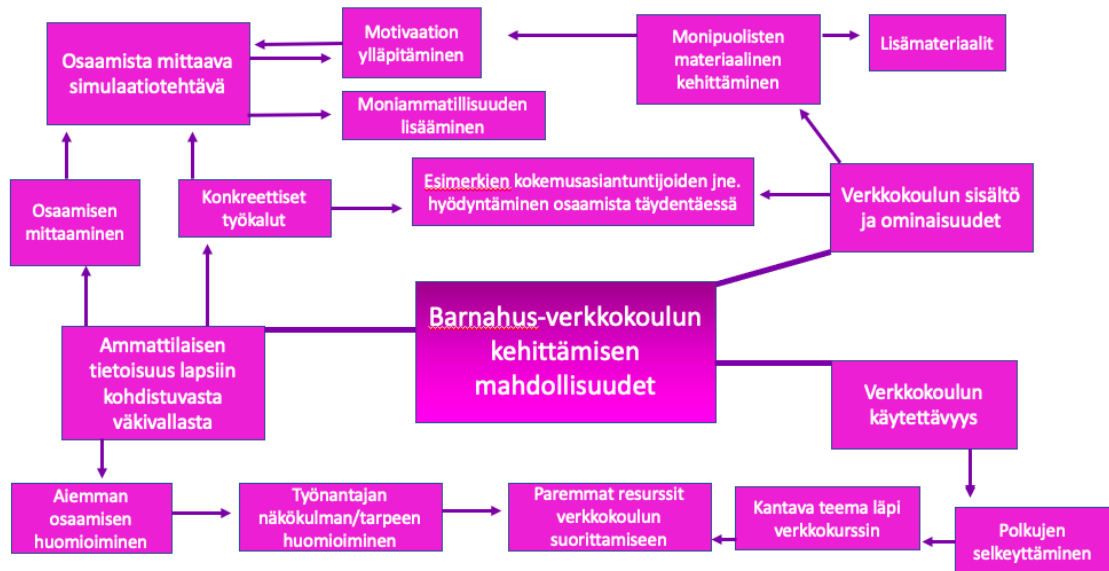
Kehittämiprojektin tavoitteiden ja tarkoituksen pohjalta sekä tutkimuskysymysten avulla luotiin selkeä malli ajatuskarttana, jonka tarkoituksena oli nostaa esille tärkeimmät tunnistetut kehittämiskohteet ja

analysoida, miten kehittämiskohteiden pohjalta oppimiskokemuksesta saataisiin entistä parempi. Ajatuskartta on esitelty kaavassa 1. Ajatuskarttaan kerättiin tärkeimmät teemat, jotka nousivat verkkokoulun käyneiden palautteista. Teemojen pohjalta ajatuskartta jaettiin pääotsikon alle aihealueittain, näin aiheita saatiin kasvatettua ja yhdistettyä samoihin merkityksellisiin teemoihin. Tärkeimmiksi teemoiksi ajatuskartassa nousivat verkkokoulun käytettävyys, verkkokoulun sisältö ja ominaisuudet sekä ammattilaisten tietoisuus lapsiin kohdistuvasta väkivallasta.

Verkkokoulun kehittämiseksi ajatuskarttaan kerättiin palautteista ammattilaisia puhuttelevimmat aihealueet. Oleellista oli huomioida, miten jo toimiviin aihealueisiin kaivattiin myös syventymistä ja kehitystä. Palautteiden perusteella verkkokoulua pidettiin tärkeänä kokonaisuutena jokaiselle lasten kanssa työskentelevälle ammattilaiselle, mistä syystä verkkokoululta odotettiin paljon myös yksityiskohtaisempaa tietoa. Esimerkkitapaukset kurssin aikana ja osaamista mittaavat tehtävät lopussa koettiin oppimista edistävinä tekijöinä. Samaan aikaan juuri osaamista mittaavat tehtävät koettiin puuttuvan kokonaisuudesta ja niitä kaivattiin selkeästi enemmän. Verkkokoulun kävijät kokivat, että simulaatiotehtävät ja esimerkit ylläpitivät motivaatiota, lisäsivät vuorovaikutteisuutta ja moniammatillisuutta.

Neuvolan terveydenhoitajien kannalta tietoisuus lapsiin kohdistuvasta väkivallasta on tärkeää. Ammattilaisen väkivaltaosaamisen kehittämisessä verkkokoulu toimii erinomaisesti ja on kattava kokonaisuus kokeneemmallekin terveydenhoitajalle. Neuvolassa tietoisuutta verkkokoulusta voidaan lisätä esimerkiksi hyvän perehdyttämisen avulla. Verkkokoulun itsessään pitää kuitenkin kehittyä huomioimaan erialojen ammattilaisia niin, että esimerkkitapaukset olisivat enemmän kohdistuvia juuri tietyn ammattikunnan tarpeita vastaavaksi, jotta verkkokoulu olisi kannattava myös työnantajan näkökulmasta.

Kaava 1 Kehittämiprojektissa esille nousseita ehdotuksia Barnahus-verkkokoulun kehittämiseksi

6.2 Osaamisentyökalu väkivaltaosaamisen lisäämiseksi

Verkkokoulun palautteiden analyysin pohjalta osiosta toiseen selkeimmin esille nousi tarve konkreettisista neuvoista ja keinosta kohdata ja puuttua ammattilaisena lapsiin kohdistuvaan väkivaltaan. Ammattilaiset kaipasivat konkreettisia työkaluja mitä tulee tehdä, minne tulee ohjata ja kuinka lapsi perheineen tule kohdata. Suomalaisten tutkimukset ja opinnäytetyöt osoittavat, että ammattilaiset ovat epävarmoja omasta osaamisesta väkivallan tunnistamisessa, mikä näyttäytyy kentällä esimerkiksi neuvolassa epätasaisena väkivaltaosaamisena. On siis selvää, että lasten kanssa työskentelevät ammattilaiset tarvitsevat työssään aiempaa enemmän väkivaltaosaamista, jotta lapsen rikosoikeudellinen turva säilyy. (Ståhlberg 2022, 6) Pohjoismaissa Barnahus-malli on ajanut laajasti läpi lasten oikeusturvaa ja lapset voivatkin usein olla osana oikeuskäsittelyä Pohjoismaissa. Tähän liittyy kuitenkin usein eturistiriitoja lapsen huoltajan ollessa vastaajana oikeudessa, mikä on ammattilaisen työtä ottaa huomioon. Lasten todistaminen oikeudessa toteutetaan usein videohaastatteluina, jolloin vain video on oikeudessa

nähtävillä. Videotodistukseen liittyy kuitenkin aina myös arvostelua kuten Ruotsissa, jossa nostettiin esille videotodistamisen epäreiluus vastaajan kannalta, sillä todistajaa ei pystytä ristikuulustelemaan ja todistajan vastaukset riippuvat paljolti kysytyistä kysymyksistä ja kysymyksien asettelusta. Toisaalta lapsen uudelleen traumatisoimista tulisi keinolla millä hyvänsä välttää. Voisiko turvallinen ammattilainen toimia lapsen puolesta todistajana, jos osaamista olisi riittävästi? (Johansson ym. 2018, 331)

Verkkokoulun palautteissa nousi useamman kerran esille materiaalit, videot ja äänitteet, jotka olivat vastanneiden mielestä erinomaisesti toteutettuja. Verkkokoulun kehittämisen myötä asiantuntevia materiaaleja ei unohdeta, vaan päinvastoin parannellaan. Esimerkit ja asiantuntijoiden tutkittuun tietoon perustuvat luennot kertovat verkkokoulun tiimin korkeatasoisesta osaamisesta. Aiemmat esimerkit tukisivat ja täydentäisivät kokonaisuutta sekä avaisivat lasten kokemaa väkivaltaa. Verkkokoulua kehittäessä osioiden loppuun voitaisiin liittää simulaatiotehtävä, jonka tarkoituksena on simuloida oikeaa tilannetta, jossa ammattilainen joutuu kohtamaan lapsen kohdistuvaa väkivaltaa. Simulaatiotehtävät simuloivat oikeaa tilannetta, jolloin oppija pääsisi harjoittelemaan päätöksentekoa, moniammatillisuutta, yhteistyötä sekä perheen että kollegoiden kanssa, sekä vahvaa vuorovaikuttamista. Harjoituksen tavoitteet voidaan liittää osin aiheisiin, jolloin tehtävän avulla saadaan luotua kokonaisvaltainen kuva käsiteltävästä asiasta. (Aholaakko & Mäkelä 2020, 56–58)

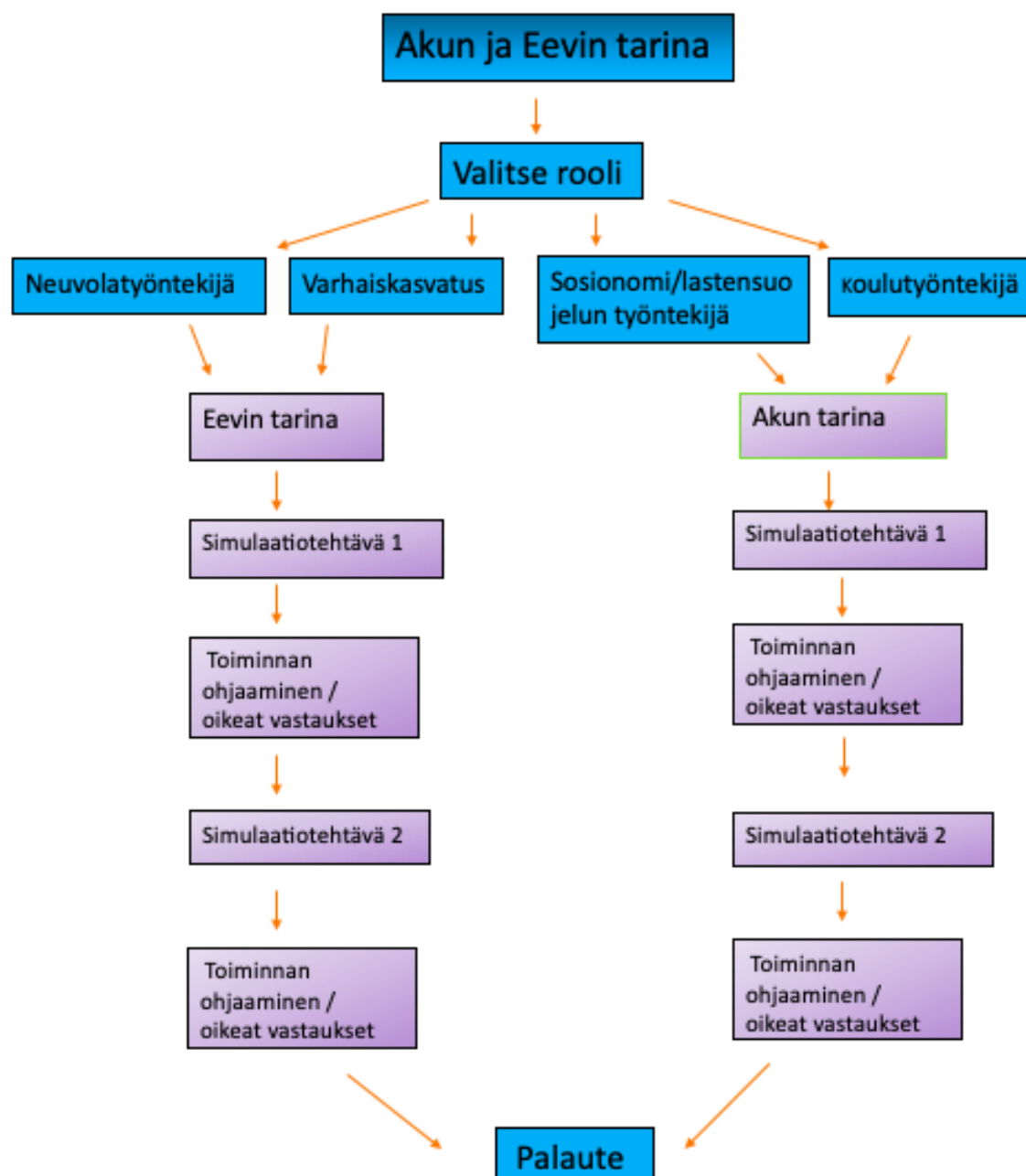
Konkreettisia keinoja vahvistaa ammattilaisten osaamista on useita. Lapsikeskeisyys tai lapsilähtöiset interventiot muun muassa lisäävät lasten kanssa työskentelyyn erilaisia toimintatapoja. Toimintatapojen juurruttaminen on kuitenkin kokeiluja merkittävämpää, joten verkkokoulun tärkein painopiste tulisikin olla uusien oppien saattaminen käytäntöön. (Ståhlberg 2022, 19) Verkkokoulun alusta alkaen osiosta toiseen mukana kulkee Aku ja hänen perheensä. Ajoittain Akun tarina kuitenkin unohtuu osioiden keskelle, eikä näin ollen pääse konkretisoimaan osiosta opittua. Verkkokoulun kehittämisen

kannalta Akun tarinan kehittämistä tulisi korostaa ja laajentaa koskemaan useita ammattilaisia.

Verkkokoulusta saatujen palautteiden pohjalta vastaajat kaipasivat oman osaamisen mittaamista jokaisen osion loppuun. Kehittämiprojektin myötä lähdettiin kasvattamaan Akun perhettä ja perheen tarinaa. Akun lisäksi perheeseen kuuluvat molemmat vanhemmat sekä Akun neljävuotias pikkusisko. Perheen kohtaamat kriisit ja tilanteet pysyvät samoina kuin alkuperäisessä verkkokoulun versiossa, mutta nyt eri asiantuntijat joutuvat tarkastelemaan tilannetta enemmän oman työn pohjalta, sekä hyödyntämään moniammatillisuutta, mikä lisää verkkokoulun vuorovaikutusta. Käytännössä ammattilainen lähtisi seuraamaan oman työnkuvan näköistä polkua ja tehtävät muodostuisivat ammattilaisen työnkuvasta, ja siitä kuinka he kohtaisivat väkivaltaa kohdanneen lapsen ja hänen perheensä, kaava 2.

Акun tarinan kehittymisen myötä osioiden lopussa osaamista testaava koetilanne voitaisiin toteuttaa simulaation avulla, jossa jokainen ammattilainen valitsee oman työnkuvansa kautta oman roolinsa ja pääsee näin harjoittelemaan konkreettisesti palautteista nousevia aiheita osion teeman mukaisesti. Esimerkiksi terveydenhoitaja voi valita Eevin tarinan, jolloin simulaatiotehtävät muodostuvat neuvolatyön lähtökohdista ja neuvolatyön väkivaltaosaamisen pohjalta. Tehtävässä voitaisiin hyödyntää muun muassa videota, äänimateriaalia ja kuvia. Vastauksissa moniammatillisuuden hyödyntämistä tulisi korostaa. Näin neuvolatyöntekijä pääsisi harjoittelemaan turvallisessa toimintaympäristössä väkivaltaa kohdanneen lapsen hoitopolkua. Liitteessä kolme esitellään tarkemmin kehittämiprojektin myötä muokattu Akun ja Akun pikkusiskon Eevin tarina.

Kaava 2 Simulaationtehtävien rakenne kuvattuna

7 Eettisyyden huomioiminen kehittämissuorjektissa

Kehittämissuorjektin myötä korostui tietoisuus siitä, että jokaisella lapsella on oikeus hyvään ja turvalliseen lapsuuteen. Ammatillisesta näkökulmasta eettistä osaamista on tunnistaa ja arvioida tekijät, mitkä voivat vaarantaa lapsen oikeutta kasvaa ja kehittyä turvallisessa ympäristössä. (Etene 2017, 10) Pääsääntöisesti Suomessa lapset voivat hyvin, mutta pienellä osalla lapsista turvalliseen kasvu-ympäristöön ei ole mahdollisuutta. Lasten ja nuorten muutosohjelman myötä ammattilaiset pyrkivät omalta osaltaan vahvistamaan lasten ja nuorten yhdenvertaisuutta, vähentämään eriarvoisuutta, lisäämään perheiden voimavaroja ja vahvistamaan kohdatuksi tulemisen tunteita. (Aula ym. 2016, 10–12) Barnahus-hanke ja kehittämissuorjekti toteuttavat myös omalta osaltaan lasten yhdenvertaisuuden tukemista. Edellä mainitut syyt olivat painavia tekijöitä kehittämissuorjektia toteutettaessa hyvää eettistä protokollaa noudattaen ja lasten oikeuksia huomioiden.

7.1 Eettisyyden huomioiminen verkkokoulun kehittämissessä

Kehittämissuorjektia toteutettaessa eettisyys on ollut koko ajan erityisen merkittävässä roolissa aiheen sensitiivisyyden vuoksi. Aineistoon ja sen käyttämiseen liittyy aina eettistä pohdiskelua ja tarkkaa harkintaa. Onko oikein analysoida verkkokoulun kävijöiden palautteita kehittämissuorjektissa, vai ovatko palautteet liian henkilökohtaisia. Onko joku verkkokoulun käyneistä mahdollisesti kokenut väkivaltaa? Milloin palautteiden analyysi on eettistä ja milloin se taas ylittää hyvän maun rajan? Eettisistä lähtökohdista on tärkeää huomioida, että kehittämissuorjektissa käytettyyn aineistoon on tiedonantajan suostumus. (Vilka 2021) Tästä syystä THL:n kanssa laadittiin sopimus tausta-aineistoon ja sen hyödyntämiseen liittuen. Tausta-aineisto ei sisällä salassa pidettäviä tietoja, joten sitä oli mahdollista hyödyntää verkkokoulua kehittäessä. Kehittämissuorjektin tekemisestä tai oikeudellisuudesta THL ei ole vastuussa.

Kehittämiprojektissa ihmisen ja inhimillisyyden kunnioittaminen olivat koko projektin tärkeimpiä arvoja, sillä toisen ihmisen kunnioittaminen sisältää ihmisen oikeuden koskemattomuuteen, ihmisoikeuksiin, itsemääräämisoikeuteen ja valinnanvapauteen. Ammattilaisina meillä jokaisella on velvollisuus auttaa apua tarvitsevaa, kuitenkin muistaen jokaisen ihmisen oikeus yhdenvertaiseen ja tasapuoliseen kohteluun taustoista huolimatta. Erityisen tärkeää on pyrkiä ymmärtämään syitä väkivallan taustalla, vaikka itse tekoa ei hyväksyisikään. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2011, 5) Jokaisella ammattilaisella on ilmoitusvelvollisuus, jos epäilee väkivaltaa tai tietää väkivaltaa esiintyvän perheessä. Eettisesti vaikeaksi aiheen tekee ammattilaisten usein kokema tunne siitä, ettei perheellä ole kaikki hyvin. Asiakkaalle on vaikea perustella ilmoitusta, jos epäily liittyy pääsääntöisesti koettuun tunteeseen, jolloin väkivaltaosaamisesta on paljon hyötyä asian perustelemiseksi ilman perheen syyllistämistä. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2019, 43)

7.2 Kehittämiprojektin luotettavuuden arvioiminen

Barnahus- hanke ja hankkeen verkkokoulu vahvistavat omalta osaltaan lasten hyvinvointia sekä tukevat ammattilaisen osaamista lapsiin kohdistuneessa väkivaltatyössä. Teknologiaan ja sen myötä verkko-opintoihin liittyy aina erimielisyyttä siitä, mikä on eettisesti oikein ja mikä ei. Verkkokoulua kehittäessä palautteiden analyysin pohjalta eettisyyden huomioiminen oli tärkeää erityisesti uusien oppimisympäristöjen kannalta. Audiovisuaaliset ja simulaatiopohjaiset oppimisympäristöt lisäävät verkkokoulun vuorovaikutteisuuutta, mutta niiden hyödyntämistä oikeaoppisesti tulee arvioida kriittisesti ennen käyttöönottoa. On haastavaa tunnistaa missä teknologian, tieteen ja teorian yhteensovittamisen rajapinnassa eettisyyden raja kulkee, mistä syystä verkkokoulun kohdalla eettisyyden määrittelemisen ei ole aivan yksinkertaista. Verkkokoulua kehittäessä on vaikea sanoa, millaisia eettisyyden arvioivia mittareita ja osaamista voidaan siirtää muilta tutkimusaloilta juuri internetiin liittyvään tutkimukseen tai sen kehittämiseen sopiviksi. Oleellista on muistaa, että internetin käyttöön tietolähteenä liittyy aina huomioitavia asioita.

Tekijänoikeudet ja oikeaoppiset lähdeviitteet ovat eettisesti merkittäviä ja ne tulee huomioida myös verkko-oppimisympäristössä. (Fosheim ym 2015, 9–11)

Kehittämisprojektin luotettavuuden kannalta oli oleellista tarkastella palautteiden analysoimisessa käytettäviä menetelmiä. Palautteita analysoitiin pääsääntöisesti kvalitatiivisesti käyttäjäkokemusten pohjalta. Luotettavuuden varmistamiseksi hyödynnettiin myös kvantitatiivisia aineistoja, jotta aineisto olisi monipuolisempi. Teema-analyysin avulla aineistoa pystyttiin järkevöittämään rakenteellisempaan muotoon, mikä helpotti palautteiden analysointia. Kaiken kaikkiaan analysointivaihe oli luotettava ja hyvää eettistä protokollaa noudattava. Luotettavuus näkyi myös teemoittelun myötä siinä, että verkkokoulun kehittämiselle löydettiin selkeitä kehittämiskohteita, joita hyvän luokittelun pohjalta oli helppo lähteä tarkastelemaan. Verkkokoulun kehittämisen aineistosta olisi saatu kattavampi ja luotettavampi, jos palautteiden analyysin lisäksi olisi haastateltu lasten ja perheiden kanssa työskenteleviä ammattilaisia, kuten alkuperäisen kehittämisprojektin mukaan oli tarkoitus. Kehittämistyön aikana resurssit eivät kuitenkaan riittäneet haastatteluihin, mistä syystä aineisto verkkokoulun kehittämiseksi jäi suppeammaksi. Haastattelut olisivat antaneet verkkokoulun kehittämiselle lisää arvoa ja tuoneet uusia näkökulmia ammattilaisten tarpeista. Haastattelut olisivat vaikuttaneet positiivisesti kehittämisprojektin luotettavuuteen.

8 Pohdinta

Kehittämiprojektin toteuttaminen on ollut mielenkiintoinen prosessi aivan alusta alkaen, vaikka aiheena lapsiin kohdistuva väkivalta onkin ollut tunteita herättävä ja ammattilaisen näkökulmasta vaikea aihe käsiteltäväksi. Kehittämiprojektin myötä on vahvistunut ajatus siitä, että kaikilla on oikeus fyysiseen ja henkilökohtaiseen koskemattomuuteen. Kaltoinkohtelu, väkivalta perhettä tai lasta kohtaan ja lapsen riittämätön hoito ovat väärin ja aina rangaistavia tekoja. Ammattilaisen tulee puuttua perheväkivaltaan, mutta ennakointi ja tilanteisiin varautuminen on vaikeaa ilman väkivaltaosaamista. (Ellonen 2012, 23)

Väkivaltatilanteet tulevat aina yllättäen eteen erityisesti neuvolatyössä, jossa lapseen tai perheeseen kohdistuvia väkivalta tilanteita on harvoin. Tilanteiden harvinaisuudesta huolimatta neuvolatyön ammattilaisten on tärkeä osata toimia mahdollisissa lapsiin kohdistuvissa väkivaltatilanteissa.

Väkivaltaa kohdanneiden perheiden auttaminen vaatii aina kokonaisvaltaisen tilanteen arvioimisen. Ammattilaisen rooli auttajana on haastava, sillä tilannetta tulee osata tarkastella eri näkökulmista, lasta tulee osata tukea ja auttaa sekä samanaikaisesti taata lapsen turvallisuus. On lapsen edun mukaista, että ammattilainen osaa ohjata perheen avun piiriin mahdollisimman nopeasti ja järjestää perheelle tarvittavat tukitoimet. (Reunanen 2016, 40) Tilanteen arvioiminen on haastavaa, jos ammattilaisella ei ole tarpeeksi tietoa ja taitoa toimia ennalta ehkäisevästi ja tilanteen vaatimalla tavalla. Ammattilaisten väkivalta osaamista voidaan tukea monin tavoin kuten esimerkiksi Barnahus-verkkokoulua hyödyntäen. Väkivaltaosaamisen juurruttaminen ammattilaisten työarkeen on merkittävää. Juurruttaminen auttaa uuden työtavan käyttöönottoa arjessa, sillä ammattilaiset toimivat vuorovaikutteisesti eri toimijoiden kanssa koko prosessin ajan. (Ora-Hyytiäinen ym. 2012, 21) Neuvolatyössä väkivalta osaamista voidaan juurruttaa käytäntöön esimerkiksi uusien työntekijöiden perehdyttämisen kautta, jolloin hiljainen tietoa ja faktatietoa siirtyvät käytäntöön.

Käytännössä väkivaltaosaamisen lisääntyminen voidaan nähdä verkkokoulun käyneiden ammattilaisten osaamisen kehittymisenä. Verkkokoulun on käynyt

tähän mennessä jo reilu 2000 ammattilaista ja he ovat päässeet verkkokoulun avulla oppimaan lapsiin kohdistuneesta väkivallasta ja kehittämään omaa osaamistaan. Muutamia rakentavia palautteita saatiin verkkokurssin ulkonäön ja helppokäyttöisyyden kehittämiseksi, mutta kokonaisuudessaan sekä teknillisesti, että sisällöllisesti verkkokoulu koettiin hyvinkin toimivaksi kurssikokonaisuudeksi. Palaute oli kaiken kaikkiaan positiivista ja palautekyselyyn vastanneiden oman osaamisen reflektointia. Verkkokoulun kehittämisen kannalta rakentavia palautteita oli niukasti. Kehittämiprojektin alussa pohdittiin mahdollisuutta haastatella eri sosiaali- ja terveystalouden ammattilaisia. Haastattelun tarkoituksena olisi ollut kerätä mielipiteitä siitä, mitä verkkokoululta kaivattaisiin. Haastattelut oli tarkoitus tehdä ammattilaisille, jotka eivät ole käyneet verkkokoulua. Aikaresurssien takia haastatteluiden toteuttaminen ei kuitenkaan onnistunut. Kehittämiprojektin kannalta haastattelujen pois jääminen oli iso menetys, sillä haastattelut olisivat tuoneet monipuolisemmin esille ammattilaisten osaamista lapsiin kohdistuvasta väkivaltatyöstä. Verkkokoulun kehittämisen kannalta haastattelut on tärkeää toteuttaa jatkossa, jotta sisältöä saataisiin syvennettyä tarve edellä, ammattilaisten näkökulmasta.

Verkkokoulun kävijöiden positiiviseen oppimiskokemukseen vaikuttaa kokemus lämpimästä ilmapiiristä, jossa oppiminen on merkittävässä roolissa. Yksilön kokema vaikutusmahdollisuus ja tunne siitä, että virheiden tekeminen on sallittua sekä myönteinen asenne lisäävät oppimista ja parantavat oppimiskokemusta, mikä oleellisesti lisää tietoisuutta väkivaltaa ehkäisevästä työstä. Motivaatio ja tavoitteet puolestaan parantavat oppimiskokemusta paremmin kuin tilanne, jossa ammattilaisella ei ole ollut vaihtoehtoa valita koulutuksen sisältöä tai muotoa. (Lemmetty ym.2022, 33–34). Erityisesti verkkokoulua kehittäessä ja juurruttaessa oppimiskokemukset ovat merkittävässä roolissa, jotka tulee ottaa huomioon, jotta ammattilaisten väkivaltaosaamista saadaan kehitettyä. Tästä syystä on oleellista kiinnittää huomiota siihen, mitä verkkokoulu tarjoaa kävijöilleen. Aina tutkittu tieto ja maksuttomuus eivät riitä, jos sisällöllisesti ei voida tarjota uutta ja kehittäväää

informaatiota. Hyvä oppimiskokemus lisää motivaatiota kehittyä ammattilaisena sekä antaa myönteisen kokemuksen verkkokoulusta.

Kehittämiprojektissa Barnahus- verkkokoulun käyneiden oppimiskokemukset olivat merkittäviä ja ne vaikuttivat tarkoituksen ja tavoitteiden saavuttamiseen. Kehittämiprojektin tarkoituksena oli kehittää Barnahus-verkkokoulusta entistä toimivampi kokonaisuus ammattilaisille, jotka työskentelevät lasten kanssa. Tavoitteena puolestaan oli antaa ammattilaisille keinoja tunnistaa mahdollisia väkivaltatilanteita, nostaa esille verkko-oppimisen hyödyt sekä lisätä Barnahus-verkkokoulun näkyvyyttä. Simulaatiotehtävät kokoavat verkkokoulun sisällön kattavaksi oppimiskokemukseksi, joten kehittämiprojektin myötä tarkoitukseen ja osittain myös tavoitteisiin kyllä päästiin, mutta verkkokoulun näkyvyys ammattilaisille jäi vähäiseksi. Barnahus-verkkokoulu on kokonaisuutena tärkeä työkalu jokaiselle lasten kanssa työskentelevälle ammattilaiselle.

Väkivaltaosaamisen kannalta on äärimmäisen tärkeää, että verkkokoulua saadaan näkyvämmäksi toimintamalliksi hyvinvointialueille ja työnantajille. Sosiaalinen media, lyhyet tutoriaalivideot sekä vaikuttajien kanssa tehdyt yhteistyöt ovat merkittäviä mainostamisen muotoja. Kaupalliset yhteistyöt brändin tunnettavuuden lisäämiseksi ovat tavoitteellista toimintaa, jossa pyritään tiiviillä yhteistyöllä vaikuttajien kanssa tekemään brändistä tunnetumpaa käyttäjille. (Kilpailu- ja kuluttajavirasto 2019) Vaikka sosiaalinen media on nykyaikana tärkeimpiä mainostamisen kanavia, tulee verkkokoulua myydä entistä enemmän yksittäisten henkilöiden sijaan työnantajille, jotta työntekijöille mahdollistetaan riittävät resurssit oman osaamisen kehittämiseen. Kehittämiprojektin myötä THL:n kanssa keskusteltiin erilaisista vaihtoehdoista näkyvyyden lisäämiseksi, mutta mainostaminen vaatii paljon resursseja, mitkä eivät kehittämiprojektin yhteistyön puitteissa onnistu. Neuvolatyössä verkkokoulun näkyvyyttä voidaan kuitenkin lisätä työntekijöiden perehdyttämällä väkivaltaosaamiseen ja sitä myötä lisätä työntekijöiden tietoisuutta Barnahus-verkkokoulusta.

Sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset ovat vastuussa yhdessä vanhempien ja muiden lasten läheisten kanssa siitä, että lasten elinympäristö on turvallinen

paikka kasvaa, kehittyä ja tuntea. (Korpilahti 2018, 11) Lasten kanssa työskentelevät tunnistavat ja tietävät hyvin erilaisia riskitekijöitä, mitkä altistavat perheväkivallalle. Sosiaalisia riskitekijöitä voivat muun muassa olla perheen korkea lapsiluku, taloudellinen tilanne ja työttömyys. Edellä mainitut tekijät saattavat vaikuttaa lisäävästi perheessä esiintyvään väkivaltaan. Perheen kokemat kriisit ovat yhtä kaikki merkittäviä väkivallalle altistavaksi tekijöitä. Vanhemman omaa alttiutta käyttää väkivaltaa lisää erityisesti koulutustausta, vanhemman nuori ikä, sosioekonominen asema, mielenterveyden haasteet sekä vanhemman omakohtainen kokemus väkivallasta lapsena. Usein vanhemmalla saattaa olla myös epärealistisia odotuksia lapsiperhearjesta, jolloin stressi ja arjen kuormittavuus lisääntyvät ja ovat omiaan altistamaan väkivaltaiselle käyttäytymiselle. (Ellonen ym. 2015, 73) Neuvolassa terveydenhoitajien tärkein työ on pyrkiä edistämään koko perheen hyvinvointia, jolloin väkivaltaosaaminen ja väkivallan tunnistaminen ovat merkityksellisiä työkaluja ennaltaehkäisevässä työssä. Mitä enemmän ammattilaiset osaavat tarjota oikean aikaista tukea perheille vaikeissa tilanteissa, sitä enemmän terveydenhoitajat herättävät luottamusta perheissä. Moniammatillisuus ja ammattilaisten riittävä osaaminen ovat tulevaisuudessa ennaltaehkäisevän työn sekä perheiden auttamisen kulmakiviä.

Lähteet

Aholaakko, T-K. & Mäkelä, T. 2020. Oppimista, opettamista ja tutkivaa kehittämistä -sairaanhoidajan työn kaksi vuosisataa. Laurea-ammattikorkeakoulu. Viitattu 28.03.2023.

<https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/352413/Laurea%20julkaisut%20153.pdf?sequence=5&isAllowed=y>

Arvaja, M. & Malinen, A. 2013. Dialoginen oppiminen aikuisopiskelijan näkökulmasta. Vuorovaikutuksen jännitteitä ja oppimisen säröjä. Aikuispedagogiikan haasteiden äärellä. Jyväskylän Yliopisto. Kokkolan yliopistokeskus Chydenius. Kokkola. Viitattu 29.03.2023.

<https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/48383/978-951-39-5376-8.pdf?sequence=1&isAllowed=y#page=88>

Aula, M., Juurikkala, V., Kalmari, H., Kaukonen, P., Lavikainen, M. & Pelkonen, M. 2016. Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma. Sosiaali- ja terveysministeriö. Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2016:29. Kärkihanke. Helsinki. Viitattu 25.05.2023.

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/74904/Rap_ja_muist_29_2016.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Braun, V. & Clarke, V. 2006. Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3. 77-101. Viitattu 15.03.2023.

Ellonen, N. 2012. Kurin alaiset -Lasten ja aikuisten välisten ristiriitojen ratkaiseminen perheissä. Poliisiammattikorkeakoulun raportteja 103. Tampereen yliopistopaino. Tampere. Viitattu 20.01.2023.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/86741/Raportteja103_www.pdf?sequence=1

Ellonen, N., Pösö, T. & Peltonen, K. 2015. Äidit ja lapsiin kohdistuva väkivalta. Kyselytutkimusten tulosten pohdintaa. *Yhteiskuntapolitiikka* (80):1. Viitattu 18.03.2023.

<https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/126236/ellonen.pdf?sequence=1>

Ellonen, N. & Rantaeskola, S. 2016. Lapsiin kohdistuvien väkivalta- ja seksuaalirikosepäilyjen tutkinta. Poliisiammattikorkeakoulun oppikirjat 24. Poliisiammattikorkeakoulu. Tampere. Viitattu 09.02.2023.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/118228/Oppikirjat_24_verkko.pdf?sequence=1&isAllowed=y

ETENE. 2013. Lapsuuden ja nuoruuden etiikka sosiaali- ja terveysalalla. ETENE-julkaisuja 41. Valtakunnallinen sosiaali- ja terveysalan eettinen neuvottelukunta ETENE. Sosiaali- ja terveysministeriö. Helsinki. Viitattu 25.5.2023. <https://etene.fi/documents/66861912/66864943/ETENE-julkaisuja+41+Lapsuuden+ja+nuoruuden+etiikka+sosiaali+ja+terveysalalla.pdf/3e711c32-e950-4892-bf1b-ee8b9be55769/ETENE-julkaisuja+41+Lapsuuden+ja+nuoruuden+etiikka+sosiaali+ja+terveysalalla.pdf?t=1439805709000>

Finlex. 1991. Yleissopimus lapsen oikeuksista. 60/1991. Viitattu 14.01.2023. https://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1991/19910060/19910060_2

Fossheim, H., Elgesem, D., Ingierd, H. & Cappelen, D. 2015. Internet research ethics. Nordic Open Acces Scholarly Publishing. Cappalen Damm Akademisk. Viitattu 11.03.2023.

<https://library.oapen.org/viewer/web/viewer.html?file=/bitstream/handle/20.500.12657/31153/637311.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Hastrup, A., Pelkonen, M. & Varonen, P. 2021. Perhekeskusten kehittäminen ja vakiinnuttaminen tuleville hyvinvointialueille: ohjeita toimintasuunnitelman laadintaan. Työpaperi 9/2021. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Helsinki. Viitattu 18.03.2023.

https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/141560/URN_ISBN_978-952-343-635-0.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Häkkinen, P., Juntunen, M. & Laakkonen, I, 2013. Verkko-oppimisen murroksessa – oppijälähtöiset ja yhteisölliset oppimisympäristöt ja oppimiskäsitysten haastajina. Vuorovaikutuksen jännitteitä ja oppimisen säröjä. Aikuispedagogiikan haasteiden äärellä. Jyväskylän Yliopisto. Kokkolan yliopistokeskus Chydenius. Kokkola. Viitattu 18.03.2023.

<https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/48383/978-951-39-5376-8.pdf?sequence=1&isAllowed=y#page=88>

Johansson, S., Stefansen, K., Bakketeig, E. & Kaldal, A. 2017. Collaborating against child abuse. Exploring the Nordic Barnahus Model. Viitattu 23.03.2023.

Jyväskylän Yliopisto. 2021. Laadullinen analyysi. Koppa. Menetelmäpolkuja humanisteille. Viitattu 16.02.2023.

<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/aineiston-analyysimenetelmat/laadullinen-analyysi>

Jyväskylän Yliopisto. 2021. Monimenetelmällisyys. Koppa. Menetelmäpolkuja humanisteille. Viitattu 16.02.2023.

<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/monimenetelmaisyys>

Kaisla, M., Kutvonen- Lappi, T. & Kankaanranta, M. 2015. Digitaalinen oppimateriaali koulun arjessa. Jyväskylän Yliopisto. Jyväskylän yliopistopaino. Jyväskylä. Viitattu 06.03.2023.

<https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/47487/978-951-39-6229-6.pdf?sequence=1#page=11>

Kilpailu- ja kuluttajavirasto. 2019. Vaikuttajamarkkinointi sosiaalisessa mediassa. Viitattu 29.04.2023. <https://www.kkv.fi/kuluttaja-asiat/tietoa-ja-ohjeita-yrityksille/kuluttaja-asiemiehen-linjaukset/vaikuttajamarkkinointi-sosiaalisessa-mediassa/>

Kohonen, I., Kuula- Luumi, A. & Spoof, S-K. 2019. Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden ennakoarvointi Suomessa.

Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohje 2019. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisuja 3/2019. Helsinki. Viitattu 04.05.2023.

[https://tenk.fi/sites/default/files/2021-](https://tenk.fi/sites/default/files/2021-01/Ihmistieteiden_eettisen_ennakoarvioinnin_ohje_2020.pdf)

[01/Ihmistieteiden_eettisen_ennakoarvioinnin_ohje_2020.pdf](https://tenk.fi/sites/default/files/2021-01/Ihmistieteiden_eettisen_ennakoarvioinnin_ohje_2020.pdf)

Korpilahti, U. 2021. Väkivallaton lapsuus 2020–2025 – toimeenpano ja viestintä.

Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2021:17. Sosiaali- ja terveysministeriö. Helsinki. Viitattu 16.02.2023.

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163202/STM_2021_17_rap.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Kortelainen, M., Vornanen, R. & Anis, M. 2021. Kuvaileva kirjallisuuskatsaus vanhempien lapsiinsa kohdistaman väkivallan loppumiseksi tarkoitetun CPC-CBT-työmenetelmän kansainvälisistä tutkimuksista. Sosiaalilääketieteellinen aikakauslehti. Vol 58. Nro 1. 61-77. Viitattu 20.01.2023.

Laajasalo, T., Rajala, R., Julin, E., Huiittinen, M. & Juusola, A. 2022. Barnahus-hanke. Hankkeeseen tehty työ vuosina 2019–2021. Hanke suunnitelma 2022–2023. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Helsinki. Viitattu 07.01.2023.

https://thl.fi/documents/10531/2851931/Barnahus-hankesuunnitelma+2022_2023_1.pdf/7949a739-463e-09ac-73b7-ebcf32adad48?t=1641302667090

Lemmetty, S., Jaakkola, M., Collin, K. & Pihlajamaa, J. 2022. Jatkuva työssä oppiminen – lähtökohtia, edellytyksiä ja seurauksia. Jyväskylän Yliopisto. Viitattu 08.03.2023.

Lind Haldorsson, O. & Circle, C. 2017. Barnahus- laatustandardit. Suuntaviivat monialaisen vironomaisyhteistyön toiminnalle lapsiuhrien ja -todistajien auttamiseksi. Tiivistelmä. Promise. Maaliskuu. Viitattu 14.01.2023.

https://www.barnahus.eu/en/wp-content/uploads/2020/02/FI_StandardsSummary_FINAL.pdf

Lobnikar, B., Vogt, C & Kersten, J. 2021. Improving Frontline Responses to Domestic Violence in Europe. University of Maribor. Maribor. Viitattu 08.01.2023. <https://library.oapen.org/bitstream/20.500.12657/52028/1/628-Improving%20Frontline.pdf>

Metsävainio, L. 2021. Lapseen kohdistuva seksuaaliväkivalta – Kehittämistutkimus varhaiskasvatuksen henkilöstön osaamisen tukemiseksi ja koulutuksen parantamiseksi. Pro gradu -tutkielma. Kasvatustieteiden tiedekunta. Oulun yliopisto. Viitattu 28.03.2023.

<http://jultika.oulu.fi/files/nbnfioulu-202106228660.pdf>

Mulder, TM., Kuiper, KC., Van der Put, CE., Stams, GJM. & Assink, M. 2018 Risk factors for child neglect: A meta-analytic review. Child Abuse and Neglect. 77:198–210. Viitattu 18.03.2023.

Mäkitalo, E. & Wallinheimo, K. 2012. Virtuaaliset ympäristöt: innostava oppiminen, tehokas koulutus. Talentum. Helsinki. Viitattu 01.03.2023.

National Children's Alliance. 2023. How The CAC Model Works. Our Model. Viitattu 15.03.2023. <https://www.nationalchildrensalliance.org/cac-model/>

October, M. 2018. Lasten, nuorten ja aikuisten kokemuksia väkivallasta. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen kysely- ja väestötutkimuksen tuloksia. Työpaperi 28/2018. Helsinki. Viitattu 09.02.2023.

https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/137106/URN_ISBN_978-952-343-160-7.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Ora-Hyytiäinen, E., Ahonen, O. & Partamies, S. 2012. Hoitotyön kehittäminen juurruttamalla: Tutkimus- ja kehittämistoimintaa ammattikorkeakoulun ja työelämän yhteistyönä. Laurea-ammattikorkeakoulu. Lohjan yksikkö. Vantaa. Viitattu 18.03.2023

<https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/114747/Laurea%20julkaisut%202.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Promise. 2021. Barnahus. A Scandinavian word for “children’s house”. Barnahus network. Viitattu 15.03.2023. <https://www.barnahus.eu/en/about-barnahus/>

Promise. 2021. Barnahus. The Barnahus quality Standards. Viitattu 15.03.2023. <https://www.barnahus.eu/en/the-barnahus-quality-standards/>

Reunanen, H. 2016. Varjosta Valoon - Perheväkivaltaa kohdanneiden pienten lasten moniammatillinen auttamistyö. Pro- gradu. Tampereen Yliopisto. Terveystieteiden yksikkö. Tampere. Viitattu 08.01.2023. <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/99968/gradu07333.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Sinkkonen, J. 2004. Kiintymyssuhdeteoria – tutkimuslöydöksiä käytännön sovelluksiin. Duodecim. Vol 120 (15). Viitattu 21.01.2023.

Sinkkonen, M. & Mäkelä, J. 2017 LASTA-hanke. Kokemuksia viranomaisten yhteistyön ja tietojenvaihdon koordinoinnista lapsen kohdistuneissa pahoinpitely- tai seksuaalirikoksen epäilytilanteissa. Raportti 2/2017. Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos. Helsinki. Viitattu 15.02.2023. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/134582/URN_ISBN_978-952-302-850-0.pdf

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2011. Sosiaali- ja terveysalan eettinen perusta. ETENE-julkaisuja 32. Helsinki. Viitattu 18.03.2023. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/70260/URN_ISBN_978-952-00-3195-4.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2023. Neuvolat. Terveyspalvelut. Viitattu 28.01.2023. <https://stm.fi/neuvolat>

- Sosiaali- ja terveysministeriö. 2019. Väkivallaton lapsuus. Toimenpidesuunnitelma lapsiin kohdistuvan väkivallan ehkäisystä 2020–2025. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2019: 27. Helsinki. Viitattu 20.01.2023. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161899/STM_2019_27_J.pdf?sequence=4&isAllowed=y
- Stewart-Tufescu, A., Garces-Davila, I., Salmon, S., V.Pappas, K., McCarthy, J., Taillieu, T., Gill, S. & O. Afif, T. 2022. Child Maltreatment Reporting Practices by a Person Most Knowledgeable for Children and Youth: A Rapid Scoping Review. Public Health. International Journal of Environmental research and Public Health. MDPI. Viitattu 01.03.2023. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC9779242/pdf/ijerph-19-16481.pdf>
- Stoltenborgh, M., Bakermans-Kranenburg, M-J. & H.van IJzendoorn. 2013. The neglect of child neglect: a meta-analytic review of the prevalence of neglect. Soc Psychiatry Psychiatr Epidemiol. 48:345–355. Viitattu 09.02.2023. https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3568479/pdf/127_2012_Article_549.pdf
- Ståhlberg, M. 2022. Lastensuojelun sosiaalityö ja lapsiin kohdistuva väkivalta – pilottikoulutuksen kokemuksia ja osaamistarpeiden analyysi tutkimustiedon valossa. Työpaperi 45/2022. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Viitattu 18.03.2023. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/145387/URN_ISBN_978-952-343-929-0.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Teicher, M., Jacqueline, A., Andersson, C. & Ohashi, K. 2016. The effects of childhood maltreatment on brain structure, function and connectivity. Nature Reviews Neuroscience. Vol 17. Viitattu 18.03.2023.
- Tenno, T. 2011. Surffaajat ja syventyjät – verkko-oppimisympäristön pedagogisen rakenteen ja opiskelijoiden toimintaorientaatioiden tarkastelua. Akateeminen väitöskirja. Lapin yliopiston kasvatustieteiden tiedekunta. Rovaniemi. Viitattu 18.03.2023. https://lauda.ulapland.fi/bitstream/handle/10024/61662/TiiuTenno_Doria_ActaE71.pdf?sequence=3&isAllowed=y
- Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. 2022. Barnahus-malli väkivallan uhriksi joutuneiden lasten kohtaaminen. Väkivalta. Viitattu 28.01.2023.

<https://thl.fi/fi/web/vakivalta/tyon-tueksi/barnahus-malli-vakivallan-uhriksi-joutuneiden-lasten-kohtaamiseen>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. 2022. Barnahus- verkkokoulu. Viitattu 07.01.2023. <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/barnahus-hanke/barnahus-verkkokoulu>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. LASTA Lomake THL suomenkielinen. Barnahus. Viitattu 25.4.2023. <https://repo.thl.fi/projects/barnahus/Lasta-seula%20taustatietokartoituslomake.pdf>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. 2022. Lapsiin kohdistuva väkivalta. Väkivalta. Viitattu 08.01.2023. <https://thl.fi/fi/web/vakivalta/eri-ryhmat-ja-vakivalta/lapsiin-kohdistuva-vakivalta>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. 2022. LASTA- seula- malli tiedon jakamiseen ja monialaiseen yhteistyöhön. Viitattu 07.01.2023. https://thl.fi/fi/web/vakivalta/tyon-tueksi/lasta-seula-malli-tiedon-jakamiseen-ja-monialaiseen-yhteistyohon#Viranomaiset_LASTA-seula-mallissa

Teräs, M. & Toiviainen, H. 2014. Kehittävä teema-analyysi kasvatustieteen tutkimusmenetelmänä. Artikkelit. Aikuiskasvatus 2:2014. Viitattu 16.02.2023.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällön analyysi. Uudistettu Laitos. Kustannusyhtiö Tammi. Viitattu 15.03.2023.

Vilka, H. 2021. Näin onnistut opinnäytetyössä: ratkaisut tutkimuksen umpikujiin. PS- kustannus. Jyväskylä. Viitattu 11.03.2023.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen palautekysely: Barnahus-verkkokoulu lapseen kohdistuvasta väkivallasta

Barnahus-verkkokoulu lapseen kohdistuvasta väkivallasta

Maksuton Barnahus-verkkokoulu soveltuu kaikille ammattilaisille, jotka kohtaavat työssään lapseen kohdistuvaa väkivaltaa ja väkivaltaepäilyjä. Erityisesti se on suunnattu sosiaali- ja terveydenhuollossa, kouluissa ja varhaiskasvatuksessa työskenteleville sekä näiden alojen opiskelijoille.

Tavoitteena on antaa keinoja tunnistaa lapseen kohdistuvaa väkivaltaa sekä keinoja toimia väkivaltaepäilytilanteessa. Lisäksi koulutus antaa työkaluja tukea väkivaltaa kokenutta lasta oman työn arjessa.

Verkkokoulussa on neljä osakurssia, jotka koostuvat tekstiä, videoita, podcasteja ja tehtäviä sisältävistä osuuksista: Osa 1: Lapseen kohdistuva väkivalta ilmiönä, Osa 2: Väkivallan seuraukset lapselle, Osa 3: Tunnistaminen ja toimiminen & Osa 4: Väkivaltaa kokeneen lapsen tukeminen arjessa.

Verkkokoulun suorittamiseen menee yhteensä noin 10 tuntia (voi suorittaa omassa aikataulussa ja osissa). Opiskelun päätteeksi voi suorittaa tentin (osan 4 jälkeen), jonka hyväksytystä suorituksesta saa todistuksen verkkokoulun suorittamisesta.

[Verkkokoulualustalle rekisteröityminen](#)

Palautelomakkeella kysytyt kysymykset Barnahus-verkkokoulussa:

1. Käyttämisen helppous. Kuinka vahvasti olet samaa mieltä seuraavan väitteen kanssa: (1 = Täysin eri mieltä, 5 = Täysin samaa mieltä)

- Tämän kurssin käyttö on helppoa

2. Arvioi kurssin onnistumista seuraavissa asioissa. (1=erittäin heikko, 5=erittäin hyvä)

- Sisältö on minulle helposti ymmärrettävää.
- Kurssissa on tarvitsemani toiminnallisuudet.
- Kurssin sisältö on tarpeisiini riittävä.

3. Puuttuuko kurssista jotain, mitä jokaisen ammattilaisen olisi hyvä tietää? Mitä kaipaisit lisää? (avoin vastaus)

4. Kuinka todennäköisesti suosittelisit kurssia ystävällesi tai kollegallesi? (En lainkaan todennäköisesti=0 Erittäin todennäköisesti= 10)

5. Missä olemme onnistuneet ja mitä voisimme kehittää? Avoin palaute Barnahus-verkkokoulusta/tästä kurssista.

Arvioi kaikkia neljää osakurssia Barnahus-verkkokoulussa. Mitä mieltä olet seuraavista väittämistä (1= Täysin eri mieltä, 5 = Täysin samaa mieltä).

- Olen oppinut eri väkivallan muodoista.
- Olen oppinut, miten toimia tilanteessa, jossa herää lapseen/nuoreen kohdistuva väkivaltaepäily.
- Olen oppinut, miten ottaa huomioon lapsen/nuoren näkökulma ja oikeudet.
- Olen saanut lisää ammatillista itsevarmuutta kohdata väkivaltaa kokenut lapsi/nuori.
- Olen oppinut monialaisesta yhteistyöstä.

LASTA-seula taustatietokartoituslomake

1/6

LASTA-SEULA TAUSTATIETOKARTOITUSLOMAKE

1. Taustatiedot						
a) R/S-nro: <input type="text"/>	b) Ilmoitus tehty poliisille: <input type="text"/>	c) Lastensuojelu-ilmoitus tehty: <input type="text"/>	d) Konsultaatiopyynnön saapumispv: <input type="text"/>	e) Lomakkeen täyttöpvm: <input type="text"/>	f) Lasta-seula käsittelyn pvm: <input type="text"/>	g) Lapsen nimi: <input type="text"/>
h) Lapsen hetu: <input type="text"/>		i) Lapsen ikä: <input type="text"/>	j) Lapsen sukupuoli: <input type="text"/>	k) Lapsen asioista vastaava ns. oma työntekijä: <input type="text"/>		l) Epäilty rikosta tutkiva poliisi: <input type="text"/>
2. Epäilty rikos ja sen viimeisin tapahtuma-aika						
a) Tapahtuma-aika: <input type="text"/>			kyllä	ei	Lisätietoja: <input type="text"/>	
b) Onko epäilty rikos:	Kerran tapahtuva		☐	☐		
	Toistuvasti tapahtuva		☐	☐		
c) Epäilyinä oleva rikos:	Pahoitpely (pp)		☐	☐		
	Seksuaalirikos (SERI)		☐	☐		
	Muu. Mikä? <input type="text"/>					
d) Liittykö tekoan online -komponentti?			☐	☐		
3. Somaattiset tutkimukset ja niiden kiireellisyysarvio						
a) Somaattiset tutkimukset on tehty:			☐	☐	Lisätietoja: <input type="text"/>	
Paikka ja pvm: <input type="text"/>						
b) Kiireellisyysarvio						
Akuutti	pp <7(-14) vrk tai havaittava vamma: tutkimus heti, päivystyksellisesti; SERI < 72h tai hoitoa vaativa vamma: tutkimus heti, päivystyksellisesti		☐	☐		
Kiireellinen	SERI ≥ 72 h, mutta < 2 vko, mahdollisimman pian, tavoite = 1 vrk		☐	☐		
Ei kiireellinen	pp > 7 vrk ja lapsi oireeton, tutkimus erikseen sovittavana aikana paikallisten käytäntöjen mukaan, SERI > 2 vko, tutkimus erikseen sovittavana aikana paikallisten käytäntöjen mukaan		☐	☐		
4. Lapsen asuminen, huoltajuus, perhesuhteet, vk / koulu ja lapsen sekä vanhempien äidinkieli ja kansalaisuus						
a) Lapsen asuminen <input type="text"/>	kyllä	ei	b) Lapsen huoltajuus <input type="text"/>	kyllä	ei	Lisätietoja mm. perhesuhteista: <input type="text"/>
Molempien vanhempien kanssa	☐	☐	Yhteishuoltajuus	☐	☐	
Toisen vanhemman kanssa	☐	☐	Oheishuoltajuus	☐	☐	
Vuoropimoksella vanhempien kanssa	☐	☐	Yhteishuoltajuus; eronneet	☐	☐	
Sijoitettuna	☐	☐	Yksinhuoltaja, kuka: <input type="text"/>			
c) Äidinkieli	Lapsen: <input type="text"/>	Äidin: <input type="text"/>	Isän: <input type="text"/>	Asiointikieli: <input type="text"/>		
d) Kansalaisuus	Lapsen: <input type="text"/>	Äidin: <input type="text"/>	Isän: <input type="text"/>	Tarvitaanko tulkkia ☐ kyllä ☐ ei		
e) Päivähoito: <input type="text"/>			f) Koulu: <input type="text"/>			

TULOSTA

thl.fi • Twitter: @THLorg

TYHJENNÄ RUUDUT

TYHJENNÄ TEKSTIT

Kuva 5 LASTA lomakkeen ensimmäinen sivu (THL)

Akun ja Akun pikkusisko Eevin tarina/ Simulaatiotehtävä

Aku on ekaluokkainen oppilas, joka on opettajan kuvauksen mukaan ikätasoisesti kehittynyt, sosiaalinen ja hyväntuulinen poika. Opettaja ei ole aiemmin ollut akusta huolissaan. Eevi Akun pikkusisko puolestaan on neljävuotias iloinen ja reipas päiväkotilainen. Eevi leikkii mielellään kaikkien kanssa, mutta leikeissä ei ole pitkäjänteisyyttä. Päiväkodista on ajoittain oltu huolissaan Eevin vaatetuksesta, mikä ei aina ole ollut kelin mukainen. Aku ja Eevi seikkailevat Barnahus-verkkokoulun kaikilla osakursseilla.

Kuva 6 Akun tarinan
kuvitus: Jonna Markkula
(THL 2022)

Koulussa Akusta heräsi huoli, kun Aku oli pelaamassa jalkapalloa kavereidensa kanssa. Aku hermostui pelitilanteessa ja löi kaveria käsivarteen. Opettaja selvitti tilannetta Akun ja toisen oppilaan kanssa luokahuoneessa ja kertoi laittavansa vanhemmille myös Wilma-viestiä tilanteesta. Tämän kuullessaan Aku säikähti ja alkoi itkeä. Opettaja jatkoi keskustelua Akun kanssa kahden ja Aku pyysi, ettei opettaja laittaisi viestiä vanhemmille. Aku kertoi opettajalle, että äiti alkaa taas ragee ja jos se kertoo iskälle, sitten sattuu”.

Päiväkodissa puolestaan Eevistä on oltu aiempaa enemmän huolissaan, sillä Eevi on tuotu vähäpukeisena useana päivänä hoitoon. Eevi on myös alkanut vetäytyä pois leikeistä. Eräänä päivänä lastentarhan opettaja huomasi Eevin kädessä useita pieni mustelmia aivan kuin joku olisi tarttunut kovakouraisesti Eevyä käsivarresta. Eevi kertoi, että äiti oli riuhtonut hänet pois akun huoneesta ja käskenyt omaan huoneeseensa, äiti kuulemma ”huutaa nykyään herkästi”.

Koulun opettaja ja varhaiskasvatuksen opettaja toimivat kumpikin omalla tahollaan. Akun tapauksessa opettaja pyysi paikalle koulunkäyntiavustajan ja pyysi Akua kertomaan kotitilanteesta tarkemmin. Aku kertoi lopulta, että äiti

tarttuu kiinni tukasta, jos Aku tekee jotain väärin. Isän tullessa töistä kotiin Aku saa ”peppupiiskaa ja se sattuu”. Akun tarina kirjattiin sanatarkasti ylös. Opettaja rauhoitteli Akua ja kiitti, että Aku oli kertonut kaiken. Opettaja kävi Akun kanssa yleisesti läpi, että kaikenlainen satuttaminen on kiellettyä ja sellaiseen aikuisten pitäisi puuttua. Opettaja kertoi Akulle myös, että tilanne pitää viedä eteenpäin, jotta kotitilanteeseen voidaan puuttua.

Eevin päiväkodissa varhaiskasvatuksen opettaja otti iltapäivällä Eevin mustelmat ja huutamisen äidin puheeksi. Äiti ei ottanut asiaa aluksi vakavasti. Lastentarhanopettaja kuitenkin esitti huolensa ja kertoi, että tilanteesta tarvitsee tehdä lastensuojeluilmoitus. Lastensuojeluilmoituksen lisäksi lastentarhanopettaja kertoi äidille olevansa neuvolan terveydenhoitajaan yhteydessä. Äiti purskahti itkuun.

Kuinka toimisit ammattilaisena tilanteessa?

Kuva 7 Akun tarinan kuvitus: Jonna Markkula (THL 2022)

